ŽURNÁL+

PODZIM 2010

MAGAZÍN UNIVERZITY PALACKÉHO V OLOMOUCI

STUDENTI POMÁHAJÍ

Na Haiti i při povodních v Čechách

JAK SE TRÉNUJÍ MISTŘI

S děkanem Zbyňkem Svozilem o plavání s ploutvemi

BUDOUCNOST UNIVERZITY

Univerzita získala podporu pro tři výjimečné projekty

Když fakultu řídí žena

rozhovor se třemi děkankami UP

www.vtpup.cz

Univerzita Palackého v Olomouci

VĚDECKOTECHNICKÝ PARK

MOST MEZI VĚDECKÝM A PODNIKATELSKÝM SVĚTEM

Vědeckotechnický park Univerzity Palackého v Olomouci poskytuje služby i komerční sféře.

- PRONÁJEM PROSTOR
- PŘÍPRAVA ŽÁDOSTÍ O DOTACE + DOTAČNÍ MANAGEMENT
- VÝZKUM, MĚŘENÍ A ANALÝZY PRO FIRMY NA ZAKÁZKU
- PODNIKATELSKÝ INKUBÁTOR PRO ZAČÍNAJÍCÍ FIRMY A PODNIKATELE

www.prijdterustknam.cz / www.vtpup.cz / www.vyzkumprofirmy.cz

NOVINKA

Malonákladový barevný tisk

letáky • brožury • knihy

- kvalita srovnatelná s ofsetovým tiskem
- okamžitý výsledek
- kalibrované barvy
- možnost tisku od jednoho kusu
- široká škála gramáží papírů
- tisk do formátu A3++
- vynikající cena

barevný leták
A5 2,60 Kč
A4 5,20 Kč*

Vydavatelství UP | Biskupské nám. 1, Olomouc
tel.: 585 631 725 | www.upol.cz/vup

* cena při nákladu nejméně 100 ks barevného letáku A4
nebo 200 ks barevného letáku A5
(nezahrnuje případnou grafickou úpravu)

Při vyšších nákladech další slevy | podrobný ceník na www.upol.cz/vup

OBSAH

2 . . . . . Nula devítka ve zpětném zrcátku čili UP v roce 2009 řečí tabulek a čísel

6 . . . . . Univerzita získala podporu pro tři jedinečné vědecké projekty

10 . . . . . Ohlédnutí za úspěchy Univerzity Palackého

14 . . . . . Univerzitní sport: Děkan s delfínem „v erbu“ aneb Se Zbyňkem Svozilem o plavání s ploutvemi

16 . . . . . Co možná nevíte: Rozhovor s Tomášem Grimem

18 . . . . . Na univerzitě se objevili politici, spisovatelé, arcibiskup i singapurský velvyslanec

20 . . . . . O problematice genderu, kariéře a úspěchu s děkankami UP

24 . . . . . Z teorie do praxe: Představení praktických výsledků čtyř výzkumů

26 . . . . . Studenti pomáhají na Haiti i při povodních

27 . . . . . Ex libris: Nové tituly z produkce univerzity

28 . . . . . Academia film Olomouc a Majáles UP v obrazech

30 . . . . . Vítězné práce Literární soutěže Univerzity Palackého

31 . . . . . Glosa: Facebooková generace, Kdyby sem to bejval věděl, tak by sem je bejval nevolil

32 . . . . . Představujeme: Ateliér intermediální tvorby

2 . . . Nula devítka ve zpětném zrcátku čili Univerzita v číslech

16 . . . O kukačkách vážně i nevážně s Tomášem Grimem

20 . . . O problematice genderu, kariéře a úspěchu s děkankami UP

Nula devítka ve zpětném zrcátku

čili UP v roce 2009 řečí tabulek a čísel…

Na začátku každého důstojného propagačního či informačního materiálu o olomoucké univerzitě se píše: „Univerzita Palackého v Olomouci je vysoká škola s dlouhou tradicí. Byla založena již v 16. století a je tak nejstarší vysokou školou na Moravě a druhou nejstarší v České republice…“

Jenže nejen historií živa je univerzita. Zejména v době celosvětových ekonomických a finančních problémů je živa vším možným, jen ne historií. „Pekuniárně“ vzato (tedy když se na věc podíváme optikou peněz) je živa z velké části z příspěvku – dotace Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Ale je též nutno zmínit, že stále větší objem finančních prostředků pro svůj život čerpá například z celé řady vědecko-výzkumných grantů.

Živa (nebo také živá) je však univerzita díky a kvůli svým studentům, kterých tu v loňském roce studovalo okolo třiadvaceti tisíc. Přízemně vzato (tedy když se na věc podíváme optikou žaludku) je živa z „minutek“ i „hotovek“ z vysokoškolské menzy. Technologicky vzato zastává funkci generálního oživovače veškerých aktivit „olomoucké CML“, tedy univerzitní počítačová síť, na niž jsou napojeny tisícovky počítačů v učebnách, kancelářích nebo kolejích. Z jiného úhlu pohledu zase žije univerzita studijní (i nestudijní) literaturou nebo nepřeberným množstvím kulturních a společenských akcí…

Ale abych nezabíhal přespříliš a vrátil se k původní myšlence – každý důstojný propagační materiál po zmínce o zásadních historických milnících většinou pokračuje nějak takhle: „…dnes je Univerzita Palackého moderní vzdělávací institucí, zaměřenou nejen na výuku mladých lidí, ale také na vědecký a technologický výzkum.“ To vše a ještě mnohem více platilo i v roce 2009 – na následujících stranách přináší Žurnál+ výběr z výroční zprávy s nejdůležitějšími a nejzajímavějšími informacemi a čísly.

Akreditované studijní programy

Studijní programy a v rámci nich realizované studijní obory jsou základním prvkem univerzitního života. Tabulka 1 vyjadřuje strukturu všech akreditovaných studijních programů na UP v roce 2009.

Z ní je patrné, že akreditací na UP se pyšní 229 studijních programů v češtině.

Ale věděli jste, že:

- *univerzita nabízí rovněž 64 akreditovaných programů v cizím jazyce?*
- *a 43 z nich v rámci doktorských studií?*
- *univerzita kromě toho v roce 2009 realizovala 319 kurzů v oblasti tzv. celoživotního vzdělávání?*

Zájem o studium na Univerzitě Palackého

Zájem o studium na UP odpovídá jednak tomu, že UP patří již tradičně mezi největší vysoké školy u nás s širokou a rozmanitou nabídkou oborů, jednak tomu, že v řadě oborů patří ke skutečné špičce. Přes neúprosné demografické trendy se univerzitě daří každoročně počty přihlášek ke studiu navyšovat. Loni jich bylo přes 30 tisíc…

Počet				
podaných přihlášek [1]	přihlášených [2]	přijetí [3]	přijatých [4]	zapsaných [5]
30 354	21 481	11 200	9 464	7 448

[1] *Počet všech přihlášek, které VŠ obdržela.*

[2] *Počet uchazečů o studium, kteří se zúčastnili přijímacího řízení.*

[3] *Počet všech kladně vyřízených přihlášek.*

[4] *Počet přijatých uchazečů.*

[5] *Počet studentů, kteří se zapsali ke studiu*

Studenti v akreditovaných studijních programech

Počet studentů ve všech typech a formách studia na UP od začátku tisíciletí postupně rostl, v akademickém roce 2007/2008 překonal hranici dvaceti tisíc, což představuje pětinu stálých obyvatel

Olomouce. V minulém roce bylo na nejstarší moravské vysoké škole zapsáno 23 330 studentů. Nejvíce z nich studuje na humanitně a společenskovědně zaměřených fakultách – filozofické a pedagogické (tabulka 2) … a ve sledovaném období se podařilo úspěšně dokončit studium 4 413 studentům UP.

Věda a výzkum na Univerzitě Palackého v roce 2009

UP se v roce 2009 aktivitami svých vědeckých pracovišť dále přiblížila vizi tzv. „research university". Univerzita disponuje desítkami vědeckých pracovišť a laboratoří na vysoké úrovni, rozvíjí bádání v oblasti přírodních věd a lékařství, ale pozadu nezůstávají ani humanitní obory. Vědecko-výzkumné aktivity jsou na olomoucké univerzitě natolik bohaté a rozmanité, že není myslitelné komplexně je představit na malé ploše tohoto článku. Jako malou „ochutnávku" tak Žurnál+ přináší alespoň přehled tzv. výzkumných záměrů, několikaletých projektů realizovaných v roce 2009 na některých fakultách UP, a rovněž souhrn z hlediska získaných finančních prostředků na vědu a výzkum (tabulka 3).

Celkově UP v roce 2009 získala 483 696 293 Kč. Tato částka se skládá především z výzkumných záměrů (viz přehledová tabulka, 246,3 mil. Kč), vědeckých projektů a „evropských" projektů – cca 199 mil. Kč – a z prostředků získaných z Fondu rozvoje vysokých škol (20,7 mil. Kč).

Výsledky tvůrčí činnosti

Stejně jako pro píšící novináře platí i pro vědce základní pravidlo, tradičně vyjadřované anglickým „publish or perish" (publikuj nebo zhyň). Ve snaze zabránit druhému jmenovanému vzrostla publikační aktivita pracovníků UP v roce 2009 oproti roku předchozímu o 9 % na celkem 570 výstupů (dle analýzy mezinárodní bibliografické a citační databáze ISI-WoS). Ve vnitřním systému publikací na UP je za

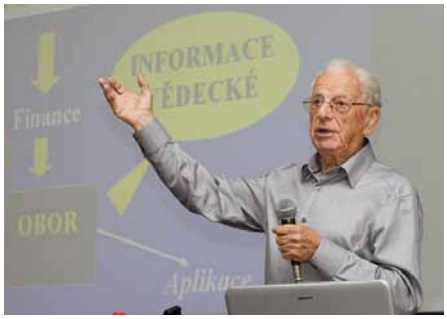

stejné období zaznamenáno 3128 publikačních výstupů.

A činilo se i univerzitní vydavatelství, které v roce 2009 vydalo 254 nových titulů a vyrobilo 12 dotisků publikací v následujícím členění (číslo označuje počet titulů):

vědecké publikace a monografie	54
skripta a učebnice	97
sborníky a ostatní odborné publikace	72
vědecké publikace a monografie	31

Tab. 1 **Skupiny akreditovaných studijních programů**

	Studijní programy				celkem
	bak.	mag.	mag. navaz.	dokt.	
přírodní vědy a nauky	11	5	10	30	56
zdravotnictví, lékař. a farm. vědy a nauky	7	4	3	54	68
společenské vědy, nauky a služby	14	10	12	14	50
právo, právní a veřejnosprávní činnost	1	1	1	2	5
pedagogika, učitelství a sociální péče	8	7	6	6	27
obory z oblasti psychologie	1	2	1	2	6
vědy a nauky o kultuře a umění	4	2	3	8	17
celkem	46	31	36	116	229

Tab. 2 **Studenti v akreditovaných studijních programech**

	2001/2002	2002/2003	2003/2004	2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010
CMTF	1 008	1 056	1 081	1 144	1 146	1 267	1 336	1 364	1 339
LF	1 803	1 977	2 116	2 262	2 362	2 531	2 646	2 163	2 196
FF	3 357	3 580	4 001	4 317	4 561	5 063	5 595	5 654	5 862
PřF	2 005	2 134	2 243	2 508	2 785	3 093	3 277	3 383	3 547
PdF	3 313	3 510	3 591	3 690	3 818	4 038	4 245	4 474	4 904
FTK	1 393	1 592	1 732	1 806	2 049	2 266	2 348	2 417	2 459
PF	925	1 009	1 088	938	1 318	1 631	1 830	2 041	2 208
FZV								703	815
celkem	13 804	14 858	15 852	16 665	18 039	19 889	21 277	22 199	23 330

Knihovna UP

Olomoucká univerzitní knihovna sídlí v budově zbrojnice z doby Marie Terezie – tedy alespoň její ústřední část. A hlavně: v dnešní době jsou v jejích skladech uloženy namísto bodáků a mušket tištěné i elektronické dokumenty v mnoha světových jazycích – olomoucká Zbrojnice

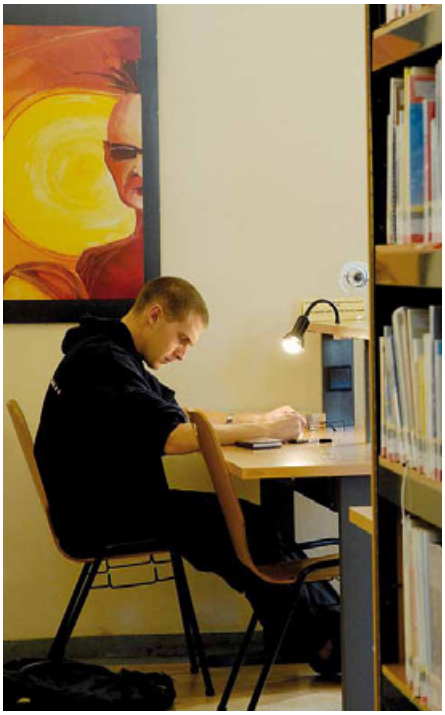

dokáže dobře vyzbrojit hlavně na zkoušky a kolokvia. Její součástí je mj. Knihovna J. L. Fischera, filozofa a prvního poválečného rektora UP. Pyšní se také kompletní knižní pozůstalostí po Pavlu Tigridovi.

Informační technologie na UP

Je skoro samozřejmé, že všechny univerzitní budovy jsou propojeny optickými kabely a ty zase k uzlu akademické sítě ČR. Vysokorychlostní připojení k internetu je dnes na univerzitě nutností. Více než tisícovka počítačů v počítačových učebnách a studovnách je volně přístupná všem studentům UP a připojit se mohou také ze svých pokojů na kolejích. V řadě univerzitních budov dokonce bezdrátově…

Ale věděli jste, že:

- *průměrný počet příchozích mailů na UP za den je 80 000 a že z toho 92 % je odfiltrováno jako SPAM?*
- *celouniverzitní učebnu ve Zbrojnici navštívilo za rok 2009 celkem 167 028 studentů?*
- *maximální počet aktivně připojených počítačů v síti byl 4 010?*
- *v roce 2009 bylo vydáno 7 850 čipových identifikačních karet pro studenty a zaměstnance?*

Péče o studenty a zaměstnance – ubytování a stravování

Po záležitostech studia, knih, vědy, výzkumu nyní trošku „prozaičtěji" – univerzita se stará nejen o kvalitu studijních programů, o peníze na své vědecko-výzkumné aktivity, ale také o dobré bydlo a plná „bříška" svých studentů a zaměstnanců. Přehledná statistika v tabulce 5.

Partnerství univerzity, města a kraje

Olomoucký kraj i statutární město Olomouc jsou důležitými partnery Univerzity Palackého. Olomoucká univerzita rozvíjí již tradičně přímé formy spolupráce zastoupením členů akademické obce v odborných komisích, radách a jiných grémiích

Tab. 3 **Výzkumné záměry UP**

	Fakulta	Finance 2009 (tis. Kč)
Životní strategie živočichů: proximativní a ultimativní mechanismy	PřF	7 327
Měření a informace v optice	PřF	15 247
Matematické modely a struktury	PřF	15 435
Variabilita složek a interakcí v rostlinném patosystému a vliv faktorů prostředí na jejich projev	PřF	26 025
Modulace signálních a regulačních drah normálních a nádorových buněk	PřF	83 327
Komplexní sloučeniny a oxidy přechodných kovů s využitím v bioaplikacích a nanotechnologiích	PřF	21 341
Studium genů a molekulárních mechanismů účastnících se řízení krvetvorby, jejich klinický význam a využití v cílené léčbě	LF	15 911
Nové možnosti diagnostiky a imunomodulace u infekčních onemocnění a imunopatologických stavů	LF	18 097
Morava a svět: Umění v otevřeném multikulturním prostoru	FF	7 749
Pluralita kultury a demokracie	FF	9 615
Centrum pro práci s patristickými, středověkými a renesančními texty	CMTF	13 849
Pohybová aktivita a inaktivita obyvatel České republiky v kontextu behaviorálních změn	FTK	12 378

Tab. 4 **UP v roce 2009 – duševní vlastnictví**

Podané přihlášky vynálezů se žádostmi o udělení patentů pro ČR	9
Zveřejněné přihlášky patentů	12
Udělené patenty	10
Podané přihlášky užitných vzorů	4
Zapsané užitné vzory	5
Podané mezinárodní přihlášky vynálezů	3
Zveřejněné mezinárodní přihlášky patentů	9

Tab. 5 **Péče o studenty a zaměstnance – ubytování a stravování**

Lůžková kapacita kolejí UP	5 229		
Počet podaných žádostí o ubytování k 31. 12. 2009	6 176		
Počet kladně vyřízených žádostí o ubytování k 31. 12. 2009	6 176		
Počet lůžkodnů v roce 2009	1 318 894		
Počet hlavních jídel vydaných v roce 2009	603 061		
	z toho		
	studenti	zaměstnanci VŠ	ostatní
	438 406	108 478	56 177

zřizovaných jak statutárním městem Olomouc, tak Olomouckým krajem.

Ale věděli jste že…

- primátor a hejtman jsou členy Správní rady UP?
- město a kraj se přímo podíleli na podpoře vybraných projektů UP v celkové výši 7,2 mil. korun?
- díky těmto prostředkům mohlo být mj. završeno několikaleté úsilí při tvorbě syntetického historického díla Akademické dějiny města Olomouce?

Internacionalizace

Univerzita Palackého ví, že není jedinou svého druhu. Dlouhodobě pečuje jak o dobré vztahy s jinými vysokými školami a institucemi u nás, tak o své mezinárodní kontakty po celém světě – díky tomu může své posluchače i zaměstnance vysílat na zkušenou do zahraničí. A naopak. Sama každoročně přijímá stovky studentů

či odborníků z jiných zemí ke krátkodobým i delším studijním či pracovním pobytům (tabulka 6).

Zastoupení žen v akademických orgánech UP

Následující stručná tabulka je zajímavá nejen z hlediska celospolečenského zájmu na vyšším uplatnění žen ve veřejném životě (či tlaku na něj), ale rovněž v kontextu

hlavního článku Žurnálu+, který je věnován ženám v čele fakult UP (více čtěte na straně 20). Nutno dodat, že jsou to právě čtyři děkanky UP, jež výrazně zvyšují „dojem" z celkového počtu žen v nejvyšších orgánech UP.

Vědecká rada UP	6 žen z celkem 39 členů
Akademický senát UP	6 žen z 24 členů
Správní rada UP	1 žena mezi 15 členy

Chcete vědět více o tom, jak se v roce 2009 dařilo olomoucké alma mater? Najděte si Výroční zprávu UP o činnosti a Výroční zprávu UP o hospodaření 2009 na webových stránkách univerzity *http://www.upol.cz/odkazy/uredni-deska/dokumenty-up/.*

Text připravil Radek Palaščák

Tab. 6 **Zahraniční spolupráce**

země	počet			
	studenti		pracovníci	
	vyslaní	přijatí	vyslaní	přijatí
Alžírsko		1		
Argentina		1		
Arménie		2		
Austrálie	2	1	1	1
Bangladéš				1
Belgie	33	7	11	2
Bělorusko		3		
Bosna a Hercegovina		20		
Brazílie	3	1		
Bulharsko	3	10		
Černá Hora	1	1		
Čína	18	7		
Dánsko	13	1	2	
Egypt		2		
Ekvádor		1		
Estonsko	4		5	
Etiopie				1
Filipíny		2		
Finsko	24	3	5	1
Francie	134	32	15	14
Gruzie		5		
Ghana		1		
Honduras		1		
Chorvatsko	1	2		
Indie	3	16		
Indonézie		1		
Irán		1		
Irsko	5	2	1	
Island		1		
Itálie	42	13		
Izrael	5	4		
Japonsko	8	11		
JAR	1		1	
Jemen		5		
Kanada	2	4		2
Kazachstán		1		
Korea	2			1
Kostarika	1			
Kuvajt		1		
Lesotho	1			
Lichtenštejnsko			1	
Litva	1	1	1	
Lucembursko			2	
Lybie		3		
Maďarsko	3	11	4	
Makedonie		2		
Malajsie		76		
Malta	1			
Mexiko	4	1		
Moldávie		2		
Mongolsko		14		
Německo	78	22	16	23
Nepál	1			
Nizozemí	26	7	10	10
Norsko	8		1	
Nový Zéland		1		
Pákistán	1	1		
Palestina		1		
Peru	1	2		
Polsko	21	98	28	22
Portugalsko	32	29	7	
Rakousko	69	20	38	11
Rumunsko	3	4	2	
Rusko	19	32		
Řecko	5	6	7	1
Slovensko	10	1048	99	14
Slovinsko	14	7	9	2
Spojené arabské emiráty		1		
Spojené státy americké	15	57	8	24
Srbsko		8		
Španělsko	70	47	4	11
Švédsko	15	2	1	3
Švýcarsko		2	4	
Thajsko	2	1		
Tchaj-wan	4	40		
Turecko	19	12		
Ukrajina	8	27	2	
Uzbekistán		1		
Velká Británie	46	54	20	14
Vietnam		14		
Zambie	1			
celkem	783	1 818	305	158

Univerzita získala podporu pro tři jedinečné vědecké projekty

Olomouc se stane významným centrem biomedicíny i nanotechnologií

Více než před rokem jsme vás na stránkách Žurnálu+ informovali o některých chystaných projektech v rámci Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace. Dnes bychom vám rádi blíže představili tři projekty, jež byly letos schváleny a jejich realizace zahájena. Společným znakem těchto projektů není pouze to, že na jejich uskutečnění získala univerzita stovky milionů korun, ale i to, že svou velikostí a významem dalece přesahují hranice středomoravského regionu i České republiky a jsou mostem mezi bádáním a uplatněním vědeckých poznatků v praxi.

Regionální centrum pokročilých technologií a materiálů (RCPTM)

Název projektu: Regionální centrum pokročilých technologií a materiálů
Lokace: Přírodovědecká fakulta, lokalita Holice, ulice Šlechtitelů
Realizace: 2009–2012
Celková dotace: 544 815 080 Kč
Ředitel projektu: doc. RNDr. Radek Zbořil, Ph.D.

Projekt byl schválen v rámci Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace s celkovou dotací ve výši téměř 545 milionů korun, přičemž 463 milionů bude hrazeno z prostředků EU a necelých 82 milionů korun z rozpočtu ČR. Z dotace projektu budou mj. pořízena některá unikátní zařízení jako např. transmisní elektronový mikroskop s vysokým rozlišením s možností práce za nízkých teplot, který umožní studium velikosti, morfologie a struktury biomakromolekul i nanomateriálů.

Během let 2005 až 2008 získal výzkumný tým RCPTM přibližně 500 milionů Kč z grantů a spolupráce s průmyslovými subjekty za tyto projekty:

- Centrum výzkumu práškových nanomateriálů
- Optické struktury, detekční systémy a související technologie pro nízkofotonové aplikace
- Centrum biomolekul a molekulových systémů
- Nové technologie přípravy a využití nanočástic na bázi oxidů železa pro ekologické, průmyslové a lékařské aplikace
- Nanostrukturní makroskopické systémy - technologie přípravy a charakterizace
- Komplexní sloučeniny a oxidy přechodných kovů s využitím v bioaplikacích a nanotechnologiích
- Modulace signálních a regulačních drah normálních a nádorových buněk

Regionální centrum pokročilých technologií a materiálů (RCPTM)

Nanotechnologie i optické technologie v praxi

Šest výzkumných skupin bude výsledky své vědecké práce směřovat do celé řady ekologických, medicínských a průmyslových aplikací. Za všechny lze zmínit například moderní technologie čištění vod s využitím nanočástic železa, antibakteriální úpravy povrchů pomocí nanočástic stříbra nebo unikátní optické technologie využívané při detekci vysokoenergetického kosmického záření. V rámci řešení projektu budou vyvíjeny a testovány také nové látky s vysokou protinádorovou aktivitou a magnetické materiály použitelné v medicíně jako kontrastní látky nebo nosiče léčiv.

Primárním cílem uvažovaného projektu bude intenzivní prosazování uplatnění výsledků výzkumu a vývoje v praxi. Projekt

je plánován jako mezičlánek mezi výzkumnými aktivitami, probíhajícími dominantně na Univerzitě Palackého v Olomouci, a podnikatelskými subjekty regionu, případně celé ČR, a to v oblastech nanotechnologií, optických technologií, analytických procesů a instrumentace a vývoje biologicky aktivních sloučenin. Centrum bude vytvářet klíčové technologické propojení mezi výzkumem a aplikací výsledků výzkumu podniky regionu. „Perspektivita nanotechnologií souvisí s tím, že v oblasti nanosvěta mají procesy a materiály jiné vlastnosti než v makrosvětě. To souvisí s kvantově mechanickým chováním systémů nanometrových rozměrů. V konečném důsledku můžeme získat materiály o jiných, nových vlastnostech," řekl o jednom z nejperspektivnějších oborů výzkumu profesor Miroslav Mašláň, rektor UP a zároveň koordinátor projektu.

Nová pracovní místa i zvýšení konkurenceschopnosti

Uskutečnění takovéhoto transferu poznatků z výzkumného prostředí do podnikatelských subjektů prostřednictvím vývoje, ověření a realizace zamýšlených pokročilých technologií zvýší jak

konkurenceschopnost podniků regionu na tuzemských i zahraničních trzích, tak i konkurenceschopnost Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v evropském výzkumném a vzdělávacím prostoru.

Lze tedy oprávněně předpokládat, že činností centra bude dosaženo převedení know-how zúčastněných odborníků do fáze výroby. Centrum bude také poskytovat podnětné prostředí pro výchovu odborníků schopných uplatnit své poznatky při zakládání inovativních firem v regionu. Regionální podnikatelské subjekty opírající se o zázemí garantované centrem budou schopny uspět se svou nabídkou výrobků i služeb v náročné konkurenci i mimo rámec regionu. Nezanedbatelným přínosem realizace Centra bude také vznik sedmi desítek nových pracovních míst, zejména pro absolventy přírodovědných a technických oborů vysokých škol, především fyzikálních a chemických specializací.

Přes pět tisíc metrů čtverečních pro výzkum

Po dokončení celého projektu RCPTM získá univerzita celkem 5 337m^2 nové užitné plochy. Budou postaveny dvě nové budovy, špičkově vybavené Technologické centrum, kde budou umístěny v Česku unikátní technologie a zařízení, například výše zmíněný transmisní elektronový mikroskop, superpočítač pro modelování vlastností nanostruktur nebo technologické pracoviště pro syntézy nanočástic a přechodových kovů a oxidů těchto kovů reakcemi v pevné fázi, optické centrum pro povrchové úpravy nových optických prvků a další. Do nových prostor budou také přemístěny laboratoře, které byly v roce 2009 přechodně umístěny v nevyužívaných prostorách Vědecko-technického parku Univerzity Palackého.

Centrum spolupracuje s prestižními firmami

V rámci spolupráce na výzkumu a vývoji nových technologií a materiálů navázalo RCPTM spolupráci s desítkami firem, jež budou využívat výsledků a poznatků centra a pomáhat je tak uvádět do praxe. Jmenovitě jde například o farmaceutické giganty Farmak, a. s. či IVAX Pharmaceuticals, s. r. o., dceřinou firmu Honeywell Aerospace Olomouc s. r. o. společnosti Honeywell, která zaměstnává přes 120 tisíc lidí po celém světě. Partnerem projektu je také společnost RAVAK a. s., která je největším výrobcem vybavení pro koupelny na světě. Na vývoji nanotechnologií pro čištění vody pak Centrum spolupracuje např. s firmou H+A EcoCZ s. r. o.

Výzkum bude realizován v osmi „balíčcích“

Výzkum v rámci RCPTM bude realizován v rámci osmi balíčků, které jsou vzájemně propojené a na jejichž řešení se budou podílet jednotlivá výzkumná oddělení. Jedná se mj. o výzkum pokročilých materiálů na bázi nanočástic kovů a hydridů kovů s mimořádnými redukčními, antibakteriálními, sorpčními a katalytickými vlastnostmi, nebo výzkum nanokrystalických oxidů přechodných kovů v environmentálních, medicínských, katalytických a optických aplikacích. Další týmy se budou zabývat syntézou a novými technologiemi aplikací uhlíkových nanostruktur a hybridních uhlíkových systémů či biologicky aktivními sloučeninami a molekulárními magnety na bázi komplexů přechodných kovů v interakci s nanokrystalickými magnetickými nosiči. Zbývající čtyři „balíčky“ pak můžeme tématicky shrnout do oblastí: pokročilé optické technologie, nanofotonické detekční systémy a zdroje slabých a velmi slabých signálů, modelování interakcí uhlíkových nanostruktur s biomakromolekulami a nanometrické systémy a nanotechnologie v nových analytických přístupech.

Více o projektu na http://nanotech.upol.cz

Biomedicína pro regionální rozvoj a lidské zdroje (BIOMEDREG)

Název projektu: Biomedicína pro regionální rozvoj a lidské zdroje
Lokace: Lékařská fakulta, lokalita Teoretické ústavy
Realizace: 2010-2014
Celková dotace: 883 877 406 Kč
Vedoucí projektu: doc. MUDr. Marián Hajdúch, Ph.D.

Hlavním cílem projektu Biomedicína pro regionální rozvoj a lidské zdroje (BIOMEDREG) je získávání nových poznatků v oblasti základní a translační biomedicíny. Primárním posláním je využití a další rozšíření již existující kvalitní vědecko-výzkumné činnosti ve jmenovaných oblastech na Univerzitě Palackého. Partnerskými institucemi univerzity jsou v tomto projektu Fakultní nemocnice Olomouc a některá pracoviště Akademie věd ČR. Celkové náklady projektu dosahují více než 900 milionů korun.

Přehled výzkumných programů v rámci projektu BIOMEDREG:

- Molekulární podstata nemocí a molekulární cíle
- Medicinální chemie
- Chemická biologie a experimentální terapeutika
- Biomarkery - identifikace a validace
- Farmakologie a toxikologie
- Translační medicína

Výzkumníci budou hledat podstatu rakoviny

Projekt si klade za cíl vybudovat technologickou infrastrukturu a platformu pro molekulárně orientovaný a translační biomedicínský výzkum s cílem porozumět molekulární podstatě rakoviny, zánětů a ojedinělých onemocnění. Výzkum by měl vést k identifikaci nových biomarkerů a terapeutických cílů, hodnocení biologické aktivity malých molekul pomocí vysoce kapacitních skríningových testů, preklinického vývoje, v ojedinělých případech dotažení až do fáze časných ověřovacích klinických zkoušek. Infrastrukturální část projektu bude soustřeďovat v jednotné platformě jednotlivé „core facilities“ s jedinečnými technologiemi. Bude vytvořeno pět core facilities (Bioinformatika a biostatistika, Zvířecí modely, Genomika, Proteomika a Buněčná biologie), které budou poskytovat klíčové technické služby pro žadatele, partnery a externí uživatele.

„Je to bezesporu jeden z největších a nejvýznamnějších projektů, které se momentálně v ČR v oblasti vědy a výzkumu realizují. Navíc v oboru biomedicíny jde o projekt v Česku naprosto unikátní. V Olomouci vyroste nový odborný ústav,

Biomedicína pro regionální rozvoj a lidské zdroje (BIOMEDREG)

kam bude soustředěn výzkum nádorových a infekčních onemocnění. Jeho výstavbu zahájíme na podzim letošního roku a v roce 2013 už v prostorách ústavu začnou pracovat jednotlivé vědecké týmy," uvedl profesor Miroslav Mašláň, rektor Univerzity Palackého. Nový ústav bude stát v sousedství Teoretických ústavů Lékařské fakulty UP v areálu FN Olomouc. „Samotná stavba představuje investici ve výši přibližně čtvrt miliardy korun, další

téměř půl miliardy půjde na přístrojové vybavení laboratoří. Vznikne tak vědecké centrum vybavené špičkovými moderními technologiemi, které bude národní základnou pro molekulární výzkum. Naši odborníci se zaměří nejen na studium mechanismů vzniku nádorových a infekčních onemocnění, ale také na hledání nových diagnostických postupů a na vývoj nových léčiv," vysvětlil docent Marián Hajduch, šéf projektového týmu a vedoucí lékař Laboratoře experimentální medicíny Dětské kliniky LF UP a FNOL.

Profitovat z výzkumu budou studenti i firmy

Cílem BIOMEDREGU je také vytvoření sítě, která by zahrnovala špičková výzkumná pracoviště a skupiny v oblasti biomedicíny a translační medicíny, chemické biologie a medicinální chemie. Sekundárně by se tak měla zvýšit a rozšířit kapacita Univerzity Palackého, jakožto hlavního regionálního referenčního centra pro pokročilou diagnostiku, prevenci a terapii, což by mělo vést v důsledku k začlenění regionu Střední Moravy a českých vědců z oboru do společného špičkového vědeckého konsorcia.

BIOMEDREG by měl sloužit také ke vzdělávání pregraduálních a postgraduálních studentů a tedy i přilákat mladé výzkumníky prostřednictvím nabídky intelektuálně a technologicky vysoce stimulujícího prostředí. Propojení s podnikatelským sektorem má pak zajistit nabídnutí poznatků biotechnologickému, chemickému a farmaceutickému průmyslu. Projekt tak bude přispívat i k rozvoji inovativních firem v regionu a vzniku nových pracovních míst.

Snaha nalézt nové diagnostické a léčebné postupy

BIOMEDREG bude poskytovat unikátní informace o drahách a molekulách působících jako bariéry vůči rakovině, jejich deregulaci během tumorigeneze, infekčních onemocněních, rezistenci vůči současné terapii, apod. Identifikovány by měly být také léčivy ovlivnitelné cíle. Projekt tak bude představovat jedinečnou platformu pro objevení nových chemických skupin s potenciálním využitím jako strukturních motivů pro nová léčiva. Podrobné biologické pochopení molekulární patologie onemocnění bude dále podporovat rozvoj jedinečných diagnostických, prognostických a léčebných postupů. „Lékařská fakulta spolu s olomouckou fakultní nemocnicí má určitě obrovský vědecký potenciál, který se díky zázemí nového biomedicínckého centra bude moci ještě více rozvinout. Věřím, že tato spolupráce přinese výsledky, které budou využitelné v národním i mezinárodním měřítku pro špičkovou diagnostiku a léčbu některých závažných onemocnění," konstatoval MUDr. Radomír Maráček, ředitel Fakultní nemocnice Olomouc.

Více o projektu na www.biomedreg.eu

Centrum regionu Haná pro biotechnologický a zemědělský výzkum

Název projektu: Centrum regionu Haná pro biotechnologický a zemědělský výzkum
Lokace: Přírodovědecká fakulta, lokalita Holice, ulice Šlechtitelů
Realizace: 2010–2013
Celková dotace: 832 938 232 Kč
Ředitel Centra: prof. RNDr. Ivo Frébor, CSc., Ph.D.

Od poloviny února patří mezi úspěšně schválené projekty také Centrum regionu Haná pro biotechnologický a zemědělský výzkum, pro který schválilo MŠMT dotaci ve výši 832 milionů korun. Slavnostní „start" projektu, který sdružuje pět programů v oblasti výzkumu a šlechtění rostlin, se uskutečnil v dubnu v areálu Vě-

Regionální centrum pokročilých technologií a materiálů (RCPTM) je od 1. 1. 2009 samostatná hospodářskou jednotkou Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého. Primárním cílem centra je intenzivní prosazování uplatnění výsledků výzkumu a vývoje v praxi. Sídlí v holickém areálu UP. Centrum je provázáno s výzkumnými pracovišti Univerzity Palackého, podporuje vznik nových firem zaměřených na sofistikované technologie, podporuje odborníky v aplikovaném fyzikálním, optickém a chemickém výzkumu s orientací na nanotechnologie. Celý projekt dostavby a realizace RCPTM je plánován do roku 2012.

Projekt vybudování **Centra regionu Haná pro biotechnologický a zemědělský výzkum** představuje nový rozměr spolupráce mezi univerzitou a olomouckými pracovišti Výzkumného ústavu rostlinné výroby (oddělením zelenin a speciálních plodin) a Ústavu experimentální botaniky (laboratoře molekulární cytogenetiky, cytometrie a cytoskeletu). Jde o společný projekt, do kterého každý z partnerů přinese své specifické know-how, přivede své odborníky a převede vybrané špičkové technologie. Příspěvek EU (85%): 708 mil. Kč, státní příspěvek (15%): 125 mil. Kč. Předpokládané datum ukončení projektu je konec roku 2013.

Projekt **Biomedicína pro regionální rozvoj a lidské zdroje (BIOMEDREG)** si klade za cíl získávat nové poznatky v oblasti základní a translační biomedicíny. Primárním posláním je využití a rozšíření již existující kvalitní vědecko-výzkumné činnosti ve jmenovaných oblastech na UP. Partnerskými institucemi univerzity jsou v tomto projektu Fakultní nemocnice Olomouc a některá pracoviště Akademie věd ČR. V rámci projektu má být vybudována technologická infrastruktura a platforma pro molekulárně orientovaný a translační biomedicínckýý výzkum s cílem porozumět molekulární podstatě rakoviny, zánětů a ojedinělých onemocnění.

Centrum regionu Haná pro biotechnologický a zemědělský výzkum

decko-technického parku UP v Olomouci – Holici. „Svoji činnost zahájil realizační tým v počtu 12 pracovníků a již nastoupili první dva členové vědeckého týmu, kteří vytvářejí základ nového oddělení buněčné biologie. Probíhají výběrová řízení a jsou pořizovány přístroje nutné pro zahájení vědecké činnosti Centra," uvedl při příležitosti zahájení projektu koordinátor a výkonný ředitel Centra profesor Ivo Frébort, proděkan Přírodovědecké fakulty pro evropský investiční rozvoj.

Výzkumné programy v rámci Centra regionu Haná pro biotechnologický a zemědělský výzkum:

- Proteinová biotechnologie – program bude zahrnovat jak výzkum v oblasti rostlinných proteinů, zejména enzymů a strukturních a regulačních proteinů, tak přípravu proteinů pomocí rekombinantní exprese.
- Chemická biologie a genetika – v rámci výzkumného programu Chemická biologie a genetika budou studovány mechanismy základních životních pochodů v rostlinné i živočišné buňce.
- Nové materiály a metody šlechtění rostlin – program bude zaměřen na získání nových poznatků o struktuře genomu zemědělských plodin a na přípravu nových materiálů pro šlechtění obilovin a pícnin s lepší odolností vůči chorobám a škůdcům, lepší tolerancí vůči suchu a mrazu, a lepšími užitnými vlastnostmi.
- Rostlinné biotechnologie – v rámci programu budou připravovány nové linie transgenních rostlin s pozměněným metabolismem fytohormonů, nebo zásahem do signalizačních drah, cytoskeletu a endomembránových proteinů.
- Fytofarma, genetické zdroje zelenin, léčivých, aromatických a kořeninových rostlin – tento výzkumný program bude zaměřen zejména na uchování, charakterizaci a využití genetické diverzity vybraných léčivých rostlin a zelenin, které jsou uloženy v genové bance spravované Výzkumným ústavem rostlinné výroby.

Navázání na tradice rozvinutého zemědělství na Hané

Projekt Centrum regionu Haná představuje nový rozměr spolupráce mezi univerzitou a olomouckými pracovišti Výzkumného ústavu rostlinné výroby a Ústavu experimentální botaniky AV ČR, do kterého se každý z partnerů chystá přinést své specifické know-how a přivést své odborníky a vybrané špičkové technologie. „Projekt našeho ‚hanáckého' centra navazuje na tradici zemědělství a šlechtitelství, které bylo na Hané historicky hlavním zdrojem obživy a bohatství. Tuto tradici bychom chtěli oživit a přinést do tohoto odvětví zcela nové metody a postupy, zejména v oblasti molekulární genetiky a biotechnologie," doplnil profesor Frébort.

Hlavním cílem Centra je rozšíření výzkumných kapacit univerzity i jejích partnerů, koncentrace vědeckého potenciálu a efektivní transfer výsledků výzkumu do aplikační sféry. Další z očekávaných přínosů představuje rovněž posílení výchovy doktorandů a mladých vědeckých pracovníků a vytvoření optimálních podmínek pro setrvání vědeckých kapacit v regionu.

Poznatky se uplatní na polích i v kosmetice

Klíčové vědecké aktivity centra zahrnují celou škálu jednotlivých oblastí intenzivního zemědělského a biotechnologického výzkumu, zejména proteinové, chemické a rostlinné biotechnologie. „Výsledky našeho výzkumu jsou aplikovatelné například při vývoji moderních metod šlechtění a nových odrůd plodin s vyššími výnosy, odolností vůči vlivům počasí a škůdcům a šetrnější k životnímu prostředí, získávání nových zdrojů surovin pro potravinářský, kosmetický a farmaceutický průmysl, zlepšení kvality potravin a jejich kontroly a podobně," upřesnil Frébort.

K dalším cílům projektu patří také poskytování dosažených výsledků formou licencí komerčním subjektům regionu i mimo region s cílem posílit jejich ekonomickou zdatnost, např. využití nových růstových regulátorů nebo nové generace zemědělských plodin, které disponují vysokou odolností vůči stresovým a patologickým vlivům. Rozbíhá se spolupráce s významnými společnostmi, které dávají projektu perspektivu přesáhnout svými produkty rámec regionu i celé České republiky.

I v rámci Centra regionu Haná se bude stavět

Prostřednictvím projektu Centrum regionu Haná získá UP a její partneři celkem 7 220m^2 nových ploch určených pro vědecké a výzkumné aktivity v areálu Šlechtitelů v Olomouci – Holici (z toho UP 3 990m^2 tvořených novými budovami Centra molekulární biologie a genetiky a Technologického centra). Projekt patří mezi „střední" projekty s celkovým rozpočtem téměř 940 milionů Kč. „Zahájení stavby je plánováno koncem letošního roku po dokončení výběrového řízení na dodavatele. Provoz centra v nových objektech by pak měl postupně nabíhat během let 2012–2013," dodal koordinátor projektu Frébort.

Více o projektu na http://www.cr-hana.eu

připravil Ondřej Martínek

ÚSPĚCHY NA UP

Budoucí lékaři zvítězili v soutěži záchranářů

Čtrnáctý ročník mezinárodní soutěže záchranných služeb Rallye Rejvíz, který se konal letos v květnu v Koutech nad Desnou, přinesl týmu Lékařské fakulty zlatou medaili v národní soutěži RLP (rychlá lékařská pomoc). Vítězný tým „Moravští nadšení záchranáři" ve složení Martina Polanská, Ro-

man Remeš a Stanislav Popela se prosadil v konkurenci dvaceti čtyř profesionálních družstev z České republiky a Slovenska. Další zástupci univerzity startovali v kategorii mezinárodní soutěž. Lékaři Adéla Michalcová, Eva Dorazilová, Denisa Osinová a Jan Přeček vybojovali čtvrté místo mezi dvaceti pěti týmy z třinácti států světa. „Soutěžící museli zvládnout třeba správně navigovat vrtulník na přistání, zachránit čerstvě narozené miminko, nebo pomoci rodině otrávené oxidem uhelnatým," uvedla Adéla Michalcová, trenérka týmu. *-chat-*

Vít Zouhar získal cenu Alfréda Radoka

Současný prorektor pro studijní záležitosti UP, ale také pedagog na Katedře hudební výchovy Pedagogické fakulty Vít

Zouhar získal na jaře prestižní divadelnické ocenění – Cenu Alfréda Radoka za rok 2009 v kategorii Hudba. Významnou cenu obdržel za zkomponování hudby k Zeyerově hře Radúz a Mahulena, jejíž premiéra proběhla v Národním divadle v Praze v červnu minulého roku.

Ke spolupráci na Radúzovi a Mahuleně pro Národní divadlo vyzval docenta Víta Zouhara režisér, básník a dramatik Jan A. Pitínský. „Jeho vize mimočasové inscenace, jež se v hudební rovině pohybuje mezi operou, koncertem a činohrou, mi nabízela možnosti, kterým nešlo odolat," řekl již dříve Zouhar.

Cena Alfréda Radoka je udělována od roku 1992. Nominace jsou tradičně výsledkem ankety časopisu Svět a divadlo. Letos se této ankety účastnilo dvaašedesát českých divadelních kritiků. *-map-*

Základní kameny hmoty hledá v urychlovači částic také Univerzita Palackého

Prostřednictvím výzkumného programu zaměřeného na částicovou fyziku lidstvo možná brzy nahlédne pod pokličku dosud skrytých tajemství přírody. Na novém Velkém hadronovém srážeči LHC (Large Nadrob Collider) v evropském středisku jaderného výzkumu CERN poblíž Ženevy byla 30. března ve 13.06 středoevropského času vyvolána první vysokoenergetická srážka mezi svazky protonů. Čím větší energií se částice budou moci do budoucna srazit, tím více ukrytých vlastností a projevů hmoty se před vědci odkryje. Na experimentech probíhajících na obřím urychlovači se aktivně podílejí také odborníci z Univerzity Palackého.

Sto tisíckrát silnější magnetické pole než zemské

„Hlavní cíle výzkumných programů, které se na LHC uskutečňují, spadají do oblasti poznávání základních kamenů hmoty. Především se jedná o nalezení Higgsovy částice, původu temné hmoty, otázky supersymetrie a studium fyziky za podmínek blízkých těm, které panovaly těsně po velkém třesku vesmíru. Vědci navíc věří, že při srážkách v LHC odhalí fyzikální procesy, které jsou nám dosud ukryté," řekl dr. Libor Nožka ze Společné laboratoře optiky Univerzity Palackého a Fyzikálního ústavu Akademie věd ČR. Dodal, že už sám urychlovač, společně s jeho detektory, je obrazem špičkové vědecko-technologické úrovně lidstva jednadvacátého století.

Urychlovač LHC byl zkonstruován v kruhovém tunelu přibližně sto metrů pod úrovní terénu na švýcarsko-francouzských hranicích a jeho obvod je přibližně dvacet sedm kilometrů. Jsou v něm ve dvou tubusech proti sobě urychlovány svazky protonů nebo iontů olova na energie až 14 TeV (teraelektronvoltů). O udržení svazků v kruhových tubusech se stará tisíc šest set dvacet čtyři magnetů, z nichž šestnáct set je chlazených kapalným héliem na teplotě 1,9 Kelvinu. Jejich celkové magnetické pole je asi sto tisíckrát silnější než magnetické pole Země. Na čtyřech místech jsou urychlené svazky namířené proti sobě a kolem nich, ve velkých podzemních štolách, vyrostly čtyři velké detektory – ATLAS, CMS, ALICE a LHCb. První jmenovaný je zároveň se svými rozměry 44x22x22 metrů a váhou sedm tisíc tun největším detektorem v historii. Účelem detektorů je zachytit co nejvíce produktů (částic), které vznikly při srážkách mezi urychlenými protony nebo ionty olova.

„Detektor ATLAS je se svými rozměry 44 x 22 x 22 metrů a váhou sedm tisíc tun největším detektorem v historii lidstva. Účelem detektorů je zachytit co nejvíce částic, které vznikly při srážkách mezi urychlenými protony nebo ionty olova."

Olomoučtí optici pomáhají se simulacemi dat

„S čím větší energií se částice srazí, tím více ukrytých vlastností a projevů hmoty se před námi odkrývá. Na vyhodnocování dat z experimentů se bude podílet přes dva tisíce postgraduálních studentů po celém světě," uvedl dr. Libor Nožka. „Česká republika se aktivně podílí na experimentech probíhajících na LHC. Nejvýznamnější roli hrají Akademie věd ČR, zejména její Fyzikální ústav, dále ČVUT Praha a Matematicko-fyzikální fakulta Univerzity Karlovy. Od července 2008 je členem projektu ATLAS i Univerzita Palackého, na řešení projektu se podílí pracovníci Společné laboratoře optiky a Fyzikálního ústavu AV ČR. Naše skupina je zapojena do simulací, měření a vyhodnocování dat na tzv. předřazeném detektoru ALFA, který je určen pro absolutní kalibraci luminozity (intenzity) protonových svazků pro detektor ATLAS," dodal náš vědec. Přínos z výzkumného programu na LHC má také český průmysl, který dodal konstrukční díly a zařízení v ceně přes 316 miliónů korun. V první fázi programu poběží LHC podle plánu nepřetržitě osmnáct až čtyřiadvacet měsíců. Po tuto dobu budou na jednotlivých detektorech z experimentů načítány a vyhodnocovány data. Poté bude urychlovač – před jeho dalším spuštěním – odstaven z důvodů údržby.

Milada Hronová, Libor Nožka

Vědci z Přírodovědecké fakulty vyvinuli unikátní metodu čištění vody

Světový unikát v podobě čističky odpadních vod, která využívá nanotechnologie, testují dva výzkumné týmy vedené docentem Radkem Zbořilem z Centra výzkumu nanomateriálů UP a Olegem Lysytchukem ze společnosti H+A Eco CZ. Ve Vědecko-technickém parku Univerzity Palackého dokázali zkompletovat moderní zařízení, jehož „pohonem" jsou nanočástice železa. Díky nim je nyní možné z vody odstranit i takové toxické látky, které se dosud tradičními metodami nedařilo odbourat.

Nanoželezo umí vyrábět ve velkém

Vývoj nové patentované technologie trval zhruba pět let. „Zařízení je s ohledem na malé rozměry a vysokou účinnost univerzálně použitelné v jakékoliv etapě čistícího procesu v závislosti na typu a koncentraci kontaminujících látek. Princip technologie je založen na kontaktu znečištěné vody a nanočástic železa o rozměru 40 až 100 nanometrů ve speciálním reaktoru," popsal systém Radek Zbořil. Na rozdíl od konkurenčních světových firem má podle jeho slov český výrobce zabezpečenou takřka neomezenou dodávku materiálu, který umožňuje odstranění obrovské škály organických i anorganických látek z vody. „Máme obrovskou výhodu, neboť naši konkurenti neumí nanoželezo vyrábět ve velkém množství, které je pro průmyslové aplikace potřebné," dodal.

O novou technologii je zájem

Prototyp unikátního zařízení, které je chráněno řadou patentů, je k dispozici ve Vědecko-technickém parku, kde si firma H+A Eco CZ pronajala prostory. „O naše zařízení už projevilo zájem několik zákazníků, s nimiž vedeme intenzivní jednání o nasazení nové technologie," upřesnil jednatel společnosti Jaroslav Hégr. Jedná se jak o kompletní čističku, tak o dočištění vod

v reaktoru připojeném za stávajícími čističkami se zacílením na toxické látky, které lze jinými technologiemi odstranit jen velmi obtížně nebo s nízkou účinností. Vývoj zařízení probíhá i nadále, mimo jiné díky zapojení společnosti do programu „Nanotechnologie pro společnost" Grantové agentury Akademie věd České republiky. Nová technologie má kromě nižší pořizovací ceny a menších nákladů na provoz ještě řadu dalších předností. „Největším lákadlem pro uživatele je rozměr zařízení. Díky tomu, že nepotřebuje velké sedimentační nádrže, na jaké jsme zvyklí u klasických čistíren odpadních vod, se vejde do několika metrů čtverečních," vysvětlil Hégr.

„Nezanedbatelnou výhodou technologie je skutečnost, že odpadním produktem transformace nanoželeza je netoxický oxid železnato-železitý. Ten lze díky specifickým magnetickým vlastnostem snadno separovat a použít tak pro další recyklaci."

Nezanedbatelnou výhodou technologie je podle něj rovněž skutečnost, že odpadním produktem transformace nanoželeza je netoxický oxid železnato-železitý. Ten lze díky specifickým magnetickým vlastnostem snadno separovat a použít tak pro další recyklaci.

Systém odstraní pesticidy i rtuť

Vyvinutý reaktor svým konstrukčním řešením dovoluje aplikaci nanoželeza při čištění podzemních vod, odpadních průmyslových vod, ale také znečištěných povrchových a pitných vod. „V průběhu praktických testů se navíc ukázalo, že při použití nanoželeza dokážeme eliminovat i látky, které byly doposud považovány za neodbouratelné," dodal docent Zbořil. Zařízení získalo na základě komplexních testů v uplynulém roce Stavební technické osvědčení, které stvrzuje jeho vysokou účinnost při odstranění téměř 60 druhů toxických látek. Mezi nimi je řada vysoce toxických substancí jako arsen, chlorované uhlovodíky, pesticidy a insekticidy, chrom, rtuť, radioaktivní uran, těžké kovy, ale i fosforečnany a dusičnany. *Ondřej Martínek*

ÚSPĚCHY NA UP

Máme český rekord v Nordic walking chůzi

Rekordy se dají ustavovat v lecčem, což dokázali účastníci otevření II. etapy chodecké a běžecké stezky „Kroky ke zdraví – kondiční program Pro srdce Hané" ve Smetanových sadech v Olomouci. Součástí zahájení provozu stezky byl totiž i pokus o ustavující český rekord v Nordic walking chůzi. Rekordu se nakonec zúčastnilo 266 registrovaných účastníků, kteří ušli dohromady 623 kilometrů. Nejmladšímu účastníkovi byly tři roky, nejstarší měl úctyhodných 90 let.

Unikátní stezka vznikla ve spolupráci Nadačního fondu Pro srdce Hané, Lékařské fakulty, Fakulty tělesné kultury, Olomouckého kraje a statutárního města Olomouc s cílem vytvořit prostor, kde si zájemci o pohyb mohou stanovit, jak se bezpečně a při tom účinně pohybovat. *-eso-*

UP získala jednu z Cen Olomouckého kraje

Publikaci *Univerzita v Olomouci 1573–2009*, dokumentující slovem i obrazem více než čtyřsetletý vývoj olomoucké univerzity, se dostalo další pocty. Na návrh Rady Olomouckého kraje ji zařadilo krajské zastupitelstvo mezi letošní laureáty Cen Olomouckého kraje. Výpravně koncipované dílo, které vydalo Vydavatelství UP v loňském roce, získalo prestižní ocenění již na veletrhu LIBRI 2009, kde se umístilo v kategorii naučná kniha na prvním místě. Publikace představuje historii olomoucké univerzity v dějinných souvislostech, přehledně informuje o historii školství v Olomouci před příchodem jezuitů, o vzniku a vývoji zdejší jezuitské univerzity, státní univerzity v Olomouci a v Brně až po vznik a novodobou historii Univerzity Palackého (1946–2009). *-red-*

Mladí právníci obstáli v mezinárodní soutěži

Již pošesté se studenti Právnické fakulty zúčastnili mezinárodní soutěže Willem C. Vis International Commercial Arbitration Moot, která se konává v březnu ve Vídni. V konkurenci 251 týmů z 62 zemí světa se umístili na celkovém 104. místě. Ve srovnání s ostatními týmy z České republiky potvrdila naše fakulta svou převahu, neboť se ze čtyř českých právnických fakult umístila nejlépe. „V soutěži nejprve každý tým absolvuje čtyři simulované arbitráže, v nichž může dohromady získat až 1200 bodů. Podle obdržených bodů se pak týmy seřadí a prvních 64 postupuje do vyřazovacího pavouka. Letos bylo pro postup do vyřazovacího pavouka třeba získat 1045 bodů, náš tým získal 1026. Postup do vyřazovacích bojů nám tedy unikl jen velice těsně, což beru jako velkou motivaci pro příští rok," řekl Maxim Tomoszek, který je zodpovědný za přípravu týmu. *-mar-*

ÚSPĚCHY NA UP

Student zabodoval v soutěži „Čínština jako most“

Posluchači prvního ročníku navazujícího magisterského studia čínské filologie Michalu Sýkorovi se podařilo obsadit třetí místo v oblastním kole celosvětové soutěže Čínština jako most. Čestná uznání pak v květnovém klání v Národní technické knihovně získaly Tereza Švarcová a Petra Molová, studentky druhého ročníku bakalářského programu stejného oboru. „Tato soutěž je velmi náročná. Úspěšně se jí obvykle účastní až absolventi ročního studijního pobytu v Čínské lidové republice,“ řekl David Uher, vedoucí Katedry asijských studií. Podle jeho informací sestává každoroční zápolení v této soutěži ze čtyř částí. V první každý soutěžící prosloví předem připravenou prezentaci na libovolné téma, ve druhé odpovídá na vědomostní otázky o Číně a její kultuře. Následují otázky pětičlenné poroty, jejíž předsedkyní byla letos ředitelka olomoucké Konfuciovy akademie Xu Weizhu. *-map-*

Slovník roku 2010 vznikal i v Olomouci

Na konci roku 2009 vyšel v nakladatelství C. H. Beck obsáhlý Německo-český slovník frazeologismů a ustálených spojení, který obsahuje téměř 25 tisíc hesel s údaji o stylistické rovině i regionálním užití frazeologizmů. Spoluautorkami slovníku jsou také dvě členky Katedry germanistiky Filozofické fakulty, dr. Zdenka Křížková a lektorka Mag. Birgit Gunsenheimer, jejichž spolupráce trvala tři roky. Odborná porota 16. ročníku soutěže pořádané Jednotou tlumočníků a překladatelů, složená ze zástupců všech profesních překladatelských a tlumočnických organizací z ČR a Slovenské republiky a dalších odborníků, udělila tomuto slovníku hlavní cenu, tedy cenu Slovník roku 2010. Vybírala přitom z celkem 87 přihlášených titulů. *-kri-*

Uchazeči podali přes 32 tisíc přihlášek

I přes avizovaný pokles zájmu o studium na vysokých školách související s demograficky slabšími ročníky po roce 1980, překonal počet přijatých přihlášek na Univerzitu Palackého veškerá očekávání. Nejvíce přihlášek si uchazeči podali na Filozofickou fakultu UP – elektronický systém jich registruje 9 520, o necelé dvě tisícovky menší zájem přitáhly obory na Pedagogické fakultě, kde evidují 7 887 přihlášek.

Pozici nejžádanějšího oboru si udržel obor Právo, realizovaný Právnickou fakultou UP – zájemců o jeho studium jsou téměř dva a půl tisíce. Mezi velmi atraktivní obory se počítají oba obory nabízené Lékařskou fakultou UP Všeobecné lékařství a Zubní lékařství se dvěma tisíci, resp. dvanácti sty přihláškami, velký zájem uchazeči projevili také o Žurnalistiku a Psychologii na Filozofické fakultě. *-rp-*

Olomoučtí vědci byli úspěšní ve výzkumu smrtelné choroby

Vědci z Ústavu molekulární a translační medicíny, který vzniká v rámci evropského projektu Biomedreg na Lékařské fakultě, se podíleli na výrazném úspěchu v boji se smrtelnou cystickou fibrózou. Olomoučtí lékaři ve spolupráci s týmem kanadských vědců z McGill University v Montrealu zjistili, že látka fenretinid, používaná při léčbě a prevenci některých druhů rakoviny, dokáže účinně bránit infekci Pseudomonas aeruginosa, na kterou pacienti trpící cystickou fibrózou často umírají. Na základě tohoto zjištění nyní povolil Americký úřad pro léky a potraviny (FDA) zahájení klinického zkoušení na pacientech.

Pomoc pro 600 českých pacientů

„Něco takového se povede jednou za dva tři roky. Pokud vše půjde dobře, mohly by být výsledky klinické studie známy v průběhu 16 až 24 měsíců,“ vysvětlil docent Marián Hajdúch, ředitel Ústavu molekulární a translační medicíny Lékařské fakulty, který vede tým českých vědců v kanadském projektu. Pacientů s cystickou fibrózou je na celém světě okolo 70 tisíc. V Česku tímto smrtelným genetickým onemocněním trpí přibližně 600 pacientů. „V dnešní době se pacienti dožívají už dospělého věku, ale i tak mají radikálně zkrácený život. Velmi často umírají na chronické infekce, které pacienta udolají, přičemž nejčastějším typem je právě Pseudomonas aeruginosa. Toto onemocnění doprovází těžký metabolický defekt, který způsobuje i dysfunkci imunitního systému. V rámci studia preparátu, který se používá při léčbě nádorů, jsme zjistili, že fenretinid, což je derivát vitamínu A, je schopen upravit právě tento lipidový defekt,“ uvedl profesor František Kopřiva, vedoucí lékař pneumologického pracoviště Dětské kliniky Fakultní nemocnice Olomouc. Jak doplnil docent Hajdúch, v Olomouci právě dokončili v rámci výzkumu cystické fibrózy obdobnou klinickou studii na jiném derivátu vitamínu A, který se používá jako běžný potravinový doplněk: „Jedná se o lykopen, což je červené barvivo obsažené v rajčatech a s napětím nyní očekáváme, jak dopadne tento derivát retinolu.“

„V těchto situacích platí speciální režim, aby se pomohlo pacientům, kteří mají smůlu, že trpí vzácným onemocněním. FDA i Evropská léková agentura (EMEA) má pro takovéto případy zjednodušenou a zkrácenou fázi vývoje i registrace.“

Výhody a nevýhody sirotčích léků

Rozhodnutí americké agentury FDA povolit zahájení klinické studie má v tomto případě významný vliv i pro následný vývoj léčiva, kterému byl přidělen statut „orphan drug“. Jde o takzvané „sirotčí léky“, kterými se většina velkých farmaceutických firem dominantně nezabývá, protože pacientů je, jako například u cystické fibrózy, velmi málo a nejsou z jejich pohledu dostatečně komerčně atraktivní. „V těchto situacích platí speciální režim, aby se pomohlo pacientům, kteří mají smůlu, že trpí vzácným onemocněním. FDA i Evropská léková agentura (EMEA) mají pro takovéto případy zjednodušenou a zkrácenou fázi vývoje i registrace, protože často není možné provést klinickou studii například na třech tisících pacientech. Jde o zvláštní režim schvalování, který je zkrácený a radikálně zlevněný, takže zde nejsou tak vysoké náklady na vývoj léčiva a celý schvalovací proces běží výrazně rychleji,“ objasnil proces schvalování „sirotčích léků“ docent Hajdúch. Obdobný schvalovací proces udělení statutu „sirotčího léku“ fenretinidu běží momentálně i na Evropské lékové agentuře a očekává se, že evropská větev studie, která by měla probíhat v České republice, bude otevřena našim pacientům v příštím roce.

Na mezinárodním projektu výzkumu léčby cystické fibrózy, který vede kanadská profesorka Dr. Danuta Radzioch z McGill University v Montrealu, se kromě olomouckých specialistů z Ústavu molekulární a translační medicíny podílejí také vědci z Central University of Venezuela v Caracasu pod vedením Prof. Dr. Juana De Sanctise. Více informací najdete na www.biomedreg.eu. *Vladimír Mišauer*

Politologové uspěli na zasedání OSN v New Yorku

Jaké to je reprezentovat zájmy Alžírska v mezinárodní organizaci? To si na vlastní kůži vyzkoušelo pět studentů Katedry politologie a evropských studií, kteří měli již podruhé možnost a čest reprezentovat naši univerzitu – a současně jako jediní i Českou republiku – na Národním modelu Organizace spojených národů v New Yorku (National Model United Nations/NMUN).

Tato konference se konala na přelomu března a dubna současně na dvou místech v New Yorku a celkově se jí zúčastnilo přes 340 univerzit z pěti kontinentů a více než 5 000 delegátů. Jedná se o světově největší simulaci jednání OSN, včetně jednotlivých výborů a přidružených organizací, určenou pro vysokoškolské studenty.

Studenti Kateřina Nedvědová, Jakub Engelmajer, Libor Fůs, Milan Zubíček a Michal Kohout se zúčastnili simulace v rámci spojené delegace s americkou Valdosta State University jako reprezentanti Alžírska. V záplavě Američanů, Kanaďanů, Němců a Francouzů se Čech cítil trochu nesvůj, ale navzdory těmto pocitům se naši studenti zapojili do vyjednávání v pěti různých komisích po boku svých amerických kolegů. Dva z nich měli výhodu poměrně malé velikosti komise, tzn. 60–70 členů, v nichž je snadnější se zorientovat a také zviditelnit. Tuto výhodu plně využili a na závěr konference byli uznáni jako vítězové své dané komise. Avšak ani jejich kolegové, kteří usilovali o prosazování zájmů Alžírska v mnohem větší konkurenci, a měli tak ztížené podmínky, nezaháleli, což se viditelně projevilo ziskem ocenění pro delegaci jako celek na slavnostním zakončení. Již minulý rok se naši studenti umístili mezi dvaceti nejlepšími delegacemi a letos toto ocenění dokázali obhájit.

Kvalitu reprezentace naší univerzity a vynikající spolupráci Katedry politologie a evropských studií s organizátory newyorské konference podtrhuje fakt, že UP byla vybrána jako místo pro první NMUN konferenci pořádanou v Evropě a prestižní post generálního tajemníka, který předsedá celé konferenci, byl obsazen Hynkem Melicharem, vyučujícím mezinárodní vztahy na olomoucké katedře. Olomouc bude tuto akci hostit od 21. do 27. listopadu 2010 a hojná zahraniční i národní účast slibuje vynikající kvalitu připravované konference i mimořádnou možnost reprezentace pro naši univerzitu. *-eng-*

Univerzita jde s dobou. Své profily má na Facebooku i YouTube

Rozmachu různých sociálních a komunitních portálů se neubránila ani Univerzita Palackého, která se rozhodla proniknout i do těchto virtuálních vod. Svou stránku tak má UP na nejprogresivnější sociální síti Facebook a nově také na videokanálu YouTube.

„Uvědomujeme si, že uchazeči o studium i samotná akademická obec tráví čím dál více času právě na těchto sítích a mnohdy jim suplují i zdroje informací. V červnu tohoto roku jsme tedy v rámci Facebooku založili oficiální skupinu „Univerzita Palackého v Olomouci“, která v této době čítá přes tři tisíce sto členů,“ upřesnil Ondřej Martínek z Oddělení komunikace UP. Podle něj má tato skupina dvě základní funkce. První z nich je avizování důležitých akcí a událostí samotnou univerzitou prostřednictvím této sítě, druhou pak využívání stránky studenty, kteří zde hledají ubytování, studijní materiály či odpovědi na různé své dotazy. Stránka má sloužit i potenciálním uchazečům o studium – mohou se zde vyptat na podmínky studia toho kterého oboru či požádat o radu stávající studenty. „Rádi bychom také v obdobní podávání přihlášek na vysoké školy využili Facebook pro reklamní kampaň, která je v rámci této sítě velmi konkrétní a účinná,“ dodal Ondřej Martínek.

Své „facebookové“ profily a stránky mají v současnosti i některé fakulty a několik kateder, které využívají sociální sítě ke komunikaci se svými studenty. Například stránka Filozofické fakulty čítá přes tisíc členů.

Novinkou na internetu je pak YouTube kanál Univerzity Palackého. Ten nyní obsahuje starší videa převedená z videokroniky na stránkách upol.cz a nově je každý týden doplňován o dvou až tříminutové reportáže z důležitých událostí souvisejících s univerzitním životem. Ty jsou dílem studenta žurnalistiky a filmové vědy Marka Partyše, který je vytváří ve spolupráci s Oddělením komunikace. Zájemci najdou na YouTube nově také film mapující průběh letošního Majálesu UP nebo nový univerzitní reklamní spot. *-mar-*

ÚSPĚCHY NA UP

Univerzita získala dvě ocenění na Světu knihy

Z celkového možného počtu pěti ocenění dvanáctého ročníku kartografické soutěže Mapa roku 2009 získala Univerzita Palackého dvě. V královské kategorii Atlasy, soubory a edice map zvítězil Atlas voleb do Zastupitelstva Olomouckého kraje 2000, 2004 a 2008, který vydalo Vydavatel-

ství UP, v kategorii Kartografické výsledky studentských prací získala ocenění Lucie Burianová, studentka Katedry geoinformatiky Přírodovědecké fakulty se svou bakalářskou prací na téma Bezpečnostní mapa Olomouce. Obě ceny byly předány v polovině května v rámci veletrhu Svět knihy Praha 2010, jehož dění se pravidelně účastní Vydavatelství UP. *-map-*

Další rozšíření praktické výuky na Lékařské fakultě

Profesor Zdeněk Kolář, děkan Lékařské fakulty, společně s MUDr. Ivo Marešem, ředitelem Zdravotnické záchranné služby Olomouckého kraje (na snímku vlevo), uzavřeli 5. října smlouvu o vzájemné spolupráci. „Dohoda se týká jednak spolupráce v oblasti vědecko-výzkumné činnosti a postgraduálního vzdělávání a jednak v oblasti pregraduální výuky studentů naší fakulty. Umožňuje realizaci praktické výuky včetně účasti studentů programu Všeobecné lékařství na výjezdu sanitních vozidel, což považujeme za velmi důležité. Ve svém rozsahu to pro fakultu totiž znamená rozšíření praktické výuky a urgentní medicíny, tedy oblastí, které jsou pro přípravu budoucích lékařů velmi důležité,“

řekl profesor Milan Kolář, proděkan pro přijímací řízení. Právě za účelem rozšíření praktické výuky programu Všeobecné lékařství byla před časem uzavřena také dohoda s Krajskou nemocnicí T. Bati ve Zlíně, v současné době je za stejným účelem v přípravě smlouva s Vojenskou nemocnicí Olomouci. *-map-*

Děkan s delfínem „v erbu“

aneb Se Zbyňkem Svozilem o plavání s ploutvemi

Kytovci anebo delfíni plavou tak, že ve vodním prostředí pohybují ocasní ploutví nahoru a dolů, čímž získávají velkou rychlost. To je pak přesně ten pohyb, ke kterému se my, ploutvoví plavci, snažíme přiblížit. A na druhou stranu je to jiný způsob plavání, než praktikují ryby nebo třeba žraloci. Ti využívají pohybu ocasní ploutve vpravo a vlevo – říká docent Zbyněk Svozil, děkan Fakulty tělesné kultury UP, když se mi na začátku našeho setkání snaží vysvětlit základní principy sportovní disciplíny, které obětoval podstatný kus svého života.

Cílem plaveckého stylu s tzv. monoploutví je maximalizovat hydrodynamiku pohybu a naopak minimalizovat odpor prostředí. Pohyb plavce vychází z dolních končetin, především pánve, horní část těla pak slouží vlastně jen k rozrážení vody. Když se vše povede dobře skloubit, plavou ti nejlepší rychlostí přes 3 metry za sekundu. „To je pro představu rychlost už docela solidního běhu. Abych svým dcerám při sledování ze břehu stačil, mám dost co dělat,“ dodává Zbyněk Svozil a dává tak tušit, že kouzlu nejrychlejší plavecké disciplíny propadli po něm i další členové jeho rodiny. Ale k tomu se ještě dostaneme. Dříve mě zajímá třeba to, jaké vybavení vlastně plavec s ploutvemi potřebuje.

Ploutev, brýle a šnorchl

To jsou tři základní propriety, bez nichž to nepůjde. Ploutev může být v provedení „mono“, čili ploutev evokující ocas delfína, nebo v „klasickém“ provedení, které mnozí známe třeba z vlastních potápěčských pokusů na břehu východoněmeckého Baltu… Zbyněk Svozil, náš průvodce plaváním s ploutvemi, zasvětil svou kariéru především první variantě. A protože je plavání s ploutvemi disciplína poměrně moderní, vzpomíná na doby, kdy si o profesionální monoploutvi mohl nechat jenom zdát. „Tenkrát jsme prostě vzali normální potápěčské ploutve, vyřízli z nich ty botičky a přilepili je k laminátové desce, kterou jsme si sami opracovávali a ručně sloupávali jednotlivé laminátové vrstvy,“ říká a v zápětí dodává, že dnes by s touto ploutví vzhledem k technologickému pokroku neměl

MICHAL RUBÁČEK – světový rekordman a mistr Evropy v disciplíně 200 BF (Kazaň 2010)

nikdo šanci uspět. Na druhou stranu není taková „tovární“ monoploutev lacinou záležitostí. Její závodní varianta přijde na zhruba 500 € a široká veřejnost se k takové plavecké pomůcce nemá šanci často dostat, a to nejen kvůli ceně. Naopak klasické

ŠNORCHL, BRÝLE A PLOUTEV – plavání s ploutvemi aneb Člověk v roli delfína

ploutve, jež sloužily vždy spíše jako tréninkový prostředek pro plavání s monoploutví, jsou cestou, jak k plavání s ploutvemi přitáhnout více lidí. V současné době je plavání se dvěma ploutvemi (tzv. bi fins) dokonce už plnohodnotným závodním odvětvím.

Co se týká „zbytku“ plaveckého oděvu, prošlo plavání s ploutvemi podobným vývojem jako obvyklé plavecké disciplíny, kdy se hledaly a nacházely stále lepší materiály se stále menším odporem. Plavání se tak začalo spíše přizpůsobovat materiálům, ve kterých se plavalo, a samotná plavecká technika přestala hrát nejdůležitější roli. Naštěstí, díky razantnímu omezení ze strany plavecké federace, je tato doba minulostí. Což platí i pro plavce s ploutvemi.

Mekka plavání s ploutvemi? Olomouc!

Olomoucký rodák Zbyněk Svozil se odmalička věnoval klasickému plavání. Díky svým úspěchům měl možnost připravovat se ve středisku vrcholového sportu v Praze. Když se však kvůli studiu na vysoké škole vrátil zpět na Hanou, přesedlal na plavání s ploutvemi a stal se jedním z průkopníků této plavecké disciplíny. Psal se rok 1983, když se mu na ME v Evropy v Maďarsku podařilo získat svou první medaili (bronz). Přesně o 20 let později se zúčastnil své poslední velké seniorské akce v roli závodníka – Mistrovství světa v Egyptě. To už se ale několikátý rok věnoval výchově nové generace závodníků, která dnes sklízí úspěchy v republice, Evropě a ve světě. „Tím zatím posledním je letošní titul mistra Evropy, který vybojoval Michal Rubáček v závodě na 200 m s klasickými ploutvemi v ruské Kazani,“ těší Zbyňka Svozila velký úspěch jeho olomouckého svěřence, který vítězný závod zvládl dokonce ve světovém rekordu. Velké

pokračování na str. 15

Plavání s ploutvemi – odvětví

- **plavání s ploutvemi (PP)** – s monoploutví a šnorchlem (max. 48 cm do délky), plavat pod vodou se může jen v 15-ti metrech po startu a po obrátce, jinak na vodní hladině. Plavou se závody na 50, 100, 200, 400, 800 a 1500 metrů. Existuje rovněž v distanční variantě (DPP) – plave se ve volné přírodě v závodech na 6 a 20 km (Brrr, pozn. red.).
- **rychlostní potápění (RP)** – s monoploutví a dýchacím přístrojem, který plavec drží před sebou za automatiku, bez nutnosti plavat na hladině. Plavou se závody na 50, 100, 400 a 800 metrů (50 m bez přístroje, jen na nádech).
- **bi fins (BF)** – se dvěma ploutvemi do 65 cm délky a se šnorchlem. Plavou se závody na 50, 100 a 200 metrů, přičemž „delfíním“ způsobem jen na prvních 15 metrech po startu a po obrátce, poté nohy pracují jako při kraulu.

Sportovní klub UP oslavil 60 let od svého založení

Osmého června oslavila Česká asociace univerzitního sportu sto let trvání českého vysokoškolského sportu. Kulaté, šedesáté výročí letos oslavil také Sportovní klub Univerzity Palackého. „Olomoucký klub je jedním z největších klubů sdružených pod hlavičkou ČAUS a jedním z největších a nejúspěšnějších v Olomouckém regionu i v rámci České republiky," řekl při té příležitosti jeho prezident Ladislav Bank.

Co jméno, to úspěch. Jen namátkou: volejbalistky Štěpančíková, Dosoudilová, Celbová, plavci Bazger, Juránková, Dub, vodní slalomář Knébl. Plavkyně Kubalčíková, několikanásobná mistryně ČR, startovala také na olympijských hrách v Atlantě, moderní gymnastka Mrenová a například atletky Srbová a Černá, atleti Pernica a další. Volejbalistky Celbová a Dosoudilová se staly v roce 1998 mistryněmi Evropy v beachvolejbale a startovaly na olympiádě v Sydney. Horolezkyně Štěrbová byla první československou horolezkyní, která v roce 1984 zdolala osmitisícový vrchol Čhooju. To je jen několik jmen, za kterými stojí Sportovní klub UP.

Budeme-li ale vycházet z nejaktuálnějších událostí, je třeba zmínit anketu Nejlepší sportovec za rok 2009. V regionu Olomouc v ní zvítězila kajakářka Kateřina Vacíková. Navíc byla více než polovina všech sportovců zařazených do této ankety právě z SK UP.

V současné době má klub 1 788 členů, z čehož 962 je studentů a zaměstnanců Univerzity Palackého. V současnosti má SK UP dvacet oddílů. I jejich počet se ale mění podle zájmu studentů UP. „Stává se například, že s absolutoriem studentů zanikne kvalitní oddíl. Pak přijde schopný student a díky jeho aktivitě vznikne oddíl jiný. V současné době je nosný oddíl kanoistiky – vodního slalomu a sjezdu, v němž vyrostla řada mistrů světa a Evropy. V individuálních sportech je velmi dobrý také oddíl plaveckých sportů, který se může rovněž chlubit řadou bývalých i současných reprezentantů ČSSR a ČR. Z kolektivních sportů je vynikající oddíl volejbalu žen, který má řadu reprezentantek. Je několikanásobným přeborníkem a vítězem extraligy a také československého poháru. Velmi dobrý je také oddíl basketbalu žen, bývalý účastník extraligy, v současné době účastník první ligy. Za zmínku jistě stojí také výkonnost oddílu orientačního běhu, oddíl juda a team zrakově postižených a oddíl synchronizovaného plavání," dodal ředitel klubu. *-lba-*

Děkan s delfínem „v erbu"

dokončení ze str. 14

Něco málo z historie olomouckého plavání s ploutvemi

V České republice se neoficiální závody v bazénech začaly pořádat už od roku 1960. Prvními pořadateli se stala Praha následovaná Ústím nad Labem. Nejstarší závod, který se udržel až do současnosti, je soutěž družstev Potápěčská liga. Tento závod vznikl v roce 1968 a jeho stálým pořadatelem se stal Klub sportovních potápěčů v Olomouci. Od roku 2000 je tento závod zároveň Mistrovstvím republiky v soutěži družstev. V roce 2010 se konal jeho již 43. ročník.

úspěchy však sklízely a stále sklízejí jeho dvě dcery – Zuzana a Markéta, rovněž účastnice evropského šampionátu. „Nijak jsem je ale do své disciplíny nenutil a prostě jim plavání s ploutvemi, když byly ještě malé, ukázal jako možnost. Obě to hned zaujalo, šly do toho rády, spontánně. Nutno říct, že manželka z toho nejprve moc nadšená nebyla, ale teď už to myslím vidí jinak," dodává s úsměvem Zbyněk Svozil, k jehož „úvazku" trenéra olomouckého klubu postupně přirozeně přibyla pozice asistenta a následně i hlavního trenéra u české reprezentace. „Časově je to strašně náročné, příprava s reprezentací mi třeba vloni odčerpala 39 dní dovolené. Tedy vlastně vše, na co mám jako vysokoškolský pedagog nárok. A skloubit to se svou nynější pozicí děkana fakulty je o to těžší. Na druhou stranu, když přijdu na bazén, jsem prostě rád, že tam můžu být a naplno se věnovat této krásné disciplíně," uzavírá Zbyněk Svozil. *Radek Palaščák*

ČESKÁ VÝPRAVA V KAZANI – pět závodníků, dva evropské tituly, dva světové rekordy. Druhý zleva trenér Zbyněk Svozil, dole Zuzana a Markéta Svozilovy, vpravo Michal Rubáček

Olomoučtí rekordmani a rekordmanky

- Michal Rubáček, student Fakulty tělesné kultury UP, je držitelem světového rekordu na 200 m BF.
- Olomoucké plavkyně a dcery Zbyňka Svozila Zuzana a Markéta (a jak jinak též studentky Univerzity Palackého) jsou spolu s Michalem Rubáčkem držiteli českých seniorských rekordů. Zuzana je juniorskou mistryní světa, Markéta dvojnásobnou medailistkou z juniorských světových šampionátů.
- Klub sportovního potápění Olomouc má díky nim v držení celkem 1 světový rekord a 8 seniorských rekordů ČR.

KRÁTCE

Olomoucí hostila mezinárodní půlmaratón. Závodil rektor UP

V Olomouci se letos v červnu uskutečnil historicky první Volkswagen olomoucký 1/2Maraton. Partnerem akce s mezinárodní účastí a podle pravidel atletické federace IIHF byla také Univerzita Palackého, jejíž rektor, profesor Miroslav Mašláň, se jednadvacet kilometrů dlouhého závodu

zúčastnil. „Bohužel jsem dostal před patnáctým kilometrem křeč do nohy, takže zbytek závodu jsem více méně šel," uvedl ke své účasti profesor Mašláň, který si přesto pochvaloval trať i diváckou podporu. Kromě rektora UP, který skončil na 951. místě, se závodu zúčastnili i další zástupci univerzitní obce; např. Pavel Kliment z Katedry sociologie a andragogiky FF UP, který doběhl jako 304., či Radek Palaščák, vedoucí Oddělení komunikace UP, který v závodě na 10 km obsadil 106. příčku. Univerzita zajistila také téměř padesát dobrovolníků, kteří pomáhali s organizací v den závodu. Ojedinělost akce potvrdil počet účastníků – do Olomouce přijelo změřit své síly přes 1 600 profesionálních i amatérských běžců z 23 zemí světa. *-mar-*

Plavec Michal Rubáček z FTK se stal mistrem Evropy

Zlatou medaili a k tomu i světový rekord si z ruské Kazaně přivezl olomoucký plavec Michal Rubáček, student druhého ročníku Tělesné výchovy a sportu na FTK UP. Na trati 200 metrů s krátkými ploutvemi zaplaval nejlepší čas 1:36,18. Ten mu zajistil nejen prvenství, ale také překonání dosavadního světového rekordu. Spolu s ním se na mistrovství vypravili pod vedením docenta Zbyňka Svozila, děkana FTK UP a státního trenéra české reprezentace, další čtyři sportovci. Olomouc v ní zastupovaly také Svozilovy dcery Zuzana a Markéta. Michal Rubáček, který patří již několik let k české plavecké špičce, vybojoval s krátkými ploutvemi rovněž čtvrté místo na stometrové vzdálenosti. „Michalův čas 43,70 byl přitom jedinou setinu za bronzem a jedenáct setin od zlata," doplnil Svozil. Slušná umístění vybojovaly také Zuzana Svozilová, která se na trati 800 metrů umístila na pátém místě, a její mladší sestra Markéta. Ta se ve všech svých startech probojovala až do finále, přičemž na dvou stech metrech doplavala sedmá. *-mar-*

Co možná nevíte…

Kukačka obecná je Ptákem roku 2010 a díky Tomáši Grimovi o ní víme mnoho nového

Docent Tomáš Grim z Katedry zoologie Přírodovědecké fakulty se společně se zahraničními kolegy věnuje výzkumu hnízdního parazitizmu u kukačky obecné. O tomto ptáku většina lidí ví jen to, že klade vejce do hnízd jiných ptáků. Proč se tak vlastně děje a jaký fascinující souboj mezi kukačkou a jejími hostiteli se za tím skrývá, o tom se dočtete v následujícím rozhovoru.

Zkuste na začátek představit výzkum, na kterém pracujete.

Výzkum, o kterém se psalo už i v jiných médiích, probíhá v rámci grantu Human Frontier Science Program, který jsem dostal společně se dvěma kolegy. Mark E. Hauber je původem Maďar s novozélandským státním občanstvím, který teď žije v USA, Phillip Cassey je pro změnu Novozélanďan, který žije ve Velké Británii. V rámci projektu se zabýváme vztahy mezi hnízdními parazity a jejich hostiteli. Hlavní jádro práce se týká naší kukačky obecné a jejích hostitelů. Docela zajímavý je v této souvislosti fakt, že kukačka obecná byla u nás zvolena Ptákem roku 2010. Česká společnost ornitologická vyhlašuje každoročně jeden ptačí druh, který je zajímavý jak ochranářsky, tak z hlediska své biologie, což kukačka obecná splňuje vrchovatě. Je

to jediný hnízdní parazit, který se vyskytuje v našich zemích, a zároveň je to druh, který v posledních letech z přírody mizí. Díky vyhlášení kukačky Ptákem roku snad také získáme cenné informace o jejím výskytu a příletech ze zimovišť i od laické veřejnosti.

Můžete popsat, jak kukačka parazituje na hnízdech jiných ptáků? Jak to celé vlastně probíhá?

Kukačka jakožto parazit „na plný úvazek" se ve své hnízdní biologii značně liší od ostatních ptáků. Sama si hnízdo nikdy nestaví. Místo toho sleduje z vyvýšeného místa – třeba koruny stromu – hostitele, kteří si staví svá hnízda. Následně se snaží synchronizovat své kladení s dobou, kdy klade vejce hostitel. Kdyby nakladla vejce do hnízda dříve, než začne klást hostitel, hostitelé by její vejce vyhodili, poznali by, že není jejich. Kdyby ale kukačka nakladla moc pozdě, například v době inkubace vajec hostitele, tak by riskovala, že se kukaččí mládě vylíhne příliš pozdě. Když už hostitelé krmí svá mláďata, tak zbylá vejce nezahřívají a tak by se kukaččí vejce nemuselo vůbec vylíhnout. Proto je pro kukačku životně důležité naklást vejce v pravý čas. Zajímavé je, že kukačka klade vždycky odpoledne, zatímco hostitelé kladou vejce ráno. Odpoledne má parazit větší šanci, že ho na hnízdě majitelé „nepřistihnou". Kukačka klade extrémně rychle. Ostatní ptáci kladou vejce třeba i několik desítek minut, ale kukačka dokáže vejce naklást během jediné minuty! V extrémních případech návštěva hostitelského hnízda trvá jen deset vteřin. To je v ptačí říši bezkonkurenční výkon. Kukačka po příletu sežere jedno případně dvě vejce hostitele, pak tam velmi rychle nakladе své vlastní vejce a odlétá. Dál už se o vejce nijak nestará, ponechává ho zcela svému osudu. Když parazituje kukačka úspěšně, tak je úspěšnost hostitele nulová. Poté, co se kukaččí mládě vylíhne, totiž vytlačí ven všechno, co je v hnízdě, ať už to jsou vejce, nebo mláďata hostitele.

Jsme nyní v situaci, kdy je kukaččí vejce v hnízdě hostitele, ale nějaká vejce tam chybí. Hostitel nepozná, že je v hnízdě něco jinak?

Pokud kukačka sežere jen jedno vejce a nakladе vlastní, tak hostitel nic nepozná, protože počet vajec je stejný. Když sežere vejce dvě, tak hostitel většinou stejně klade ještě další vejce a obsahu hnízda si začne pečlivěji všímat až poté, co doklade celou snůšku. Kukaččí vejce může ovšem prozradit jeho vzhled, když se odlišuje barvou nebo velikostí. Kukačka se v průběhu evoluce přizpůsobila a klade vejce nepoměrně menší vzhledem ke své tělesné velikosti – má relativně vůbec nejmenší vejce ze všech ptáků. Právě proto, aby hostitel parazitické vejce nerozpoznal. Druhou věcí, kterou se kukačka přizpůsobila, je inkubační doba jejich mláďat. Kukaččí mládě má tak krátkou inkubační dobu, že se prakticky za všech okolností vylíhne před vylíhnutím mláďat hostitele. Má inkubační dobu kratší než i ty úplně nejmenší druhy hostitelů.

Co se děje po tom, co se mládě kukačky vylíhne?

Mládě kukačky pak hned na počátku jeho života čeká docela velká dřina. Musí vytlačit z hnízda hostitele všechna vejce a mláďata. Přitom hnízda bývají zpravidla docela hluboká a mládě je naopak velmi malé. Je to nepředstavitelný výkon, zvlášť když musí vytlačit z hnízda mláďata, která váží často více než ona sama. Děje se to v době, kdy je mládě kukačky staré teprve jeden den. Když začne brzy, tak má větší šanci, že bude z hnízda vytlačovat jen vejce, a nikoliv už vylíhlá mláďata. Je zajímavé, že vytlačování mláďat je energeticky mimořádně náročné a zpomaluje růst a vývoj kukačky až o třetinu. Pro samotnou kukačku je to mimořádně nebezpečný úkol, hrozí totiž, že sama z hnízda vypadne.

Doc. RNDr. Tomáš Grim, Ph.D., vystudoval zoologii na Masarykově univerzitě a Univerzitě Palackého. Posledních 15 let se věnuje hlavně výzkumu vztahů mezi kukačkou a jejími hostiteli. Se svými doktorandy bádá kromě České republiky i ve Finsku, Číně, Ekvádoru, na Novém Zélandu a v Argentině. Je autorem 40 článků v odborných časopisech a cca 300 článků v novinách a populárně-vědeckých periodikách.

Když se mu to všechno podaří, tak zůstane v hnízdě samo. To hostitelům nepřijde divné, že mají jen jedno mládě? Starají se o něj?

To je další velmi zajímavá věc. Jde o to, proč vlastně mládě kukačky vytlačuje ostatní mláďata. Vycházelo se z předpokladu, že kukačka vytlačuje mláďata hostitele proto, aby se zbavila konkurence. Tohle vysvětlení ovšem stojí na nevyřčeném předpokladu, že počet mláďat v hnízdě nějak souvisí s množstvím potravy, které každé mládě může dostat. Čím více mláďat, tím méně se dostane na každé z nich. Tento předpoklad ovšem v přírodě empiricky neplatí. Je tam navíc jedna do očí bijící věc, které si nikdo předtím nevšiml. Proč potomstvo hostitele musí zabíjet mládě, a ne dospělá kukačka? Pro tu by to bylo přece mnohem jednodušší a navíc by tím získala cennou potravu.

pokračování na str. 17

Místo dělostřeleckého skladu – Pevnost poznání

Univerzita Palackého se bude ucházet o další z řady evropských projektů Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace. Jestliže uspěje, stane se z bývalého dělostřeleckého skladu areálu Korunní pevnůstky Pevnost poznání, která by měla sloužit interaktivnímu poznávání přírodních a humanitních věd. O tom, jestli tento projekt s dotací 150 milionů korun dostane v Olomouci „zelenou", se Univerzita Palackého dozví na jaře roku 2011.

Pevnost možná otevře své brány v roce 2012

„Náš nejoptimističtější termín je spojit otevření pilotního provozu Pevnosti poznání s Přírodovědným jarmarkem v červnu roku 2012," řekla Blanka Krausová, vedoucí referentka oddělení vědy a výzkumu Přírodovědecké fakulty. S vytvořením vzdělávacího centra by se tak završily snahy pracovníků Přírodovědecké fakulty o vytvoření konzistentního postupu při popularizaci vědy a vzdělání obecně mezi žáky základních a středních škol. Zároveň by se tak mohly odkrýt nové možnosti v hledání způsobů propagace vzdělanosti a poznání zaměřené na děti a mládež.

Pevnost poznání by měla sloužit co nejširšímu spektru návštěvníků. Měly by se v ní prolínat expozice s důrazem na přírodní vědy s instalacemi akcentující i vědy humanitní. Výstavy by se měly týkat mj. historie lidstva. Součástí pevnosti by měla být také muzejní část prezentující technické vymoženosti 18. století zasazené do regionu Olomoucka.

Projekt má přivést školáky k přírodním vědám

„Vedle interaktivních expozic jsou jako součást centra plánovány také laboratoře, studia a ateliéry, ve kterých by zaměstnanci fakulty prezentovali experimenty a vědecké postupy pro menší skupiny zájemců - především školních třídy. Plánovaná zábavná a vzdělávací pevnost, jejíž zřízení souvisí i s obecně nízkým zájmem uchazečů o studium fyziky, matematiky a chemie, by do Olomouce mohla přitáhnout také více turistů," sdělila Krausová. Vzdělávací centra podobného typu dnes existují nejen v Evropě, ale i v České republice. Vedle českých a zahraničních vysokých škol a organizací, věnujících se propagaci vědy a výzkumu, chce právě s nimi Přírodovědecká fakulta úzce spolupracovat. Půjde především o výměnu zkušeností a know-how v aspektech popularizace a propagace vědy, provozu vzdělávacího centra, zapůjčení mobilních exponátů a dalších interaktivních prvků, vzájemného poskytnutí prostoru pro prezentaci různých metod popularizace vědy atd. I díky této spolupráci by mohly mít vzdělávací a zábavné instituce a organizace možnost dalšího profesionálního rozvoje a mohly by svým zájemcům nabízet různorodé formy popularizace vědy a výzkumu.

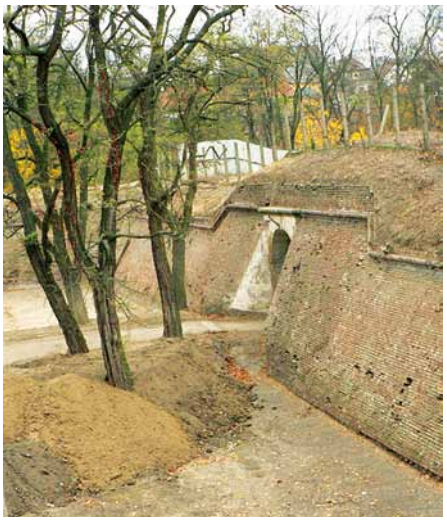

Milada Hronová

Kukačka obecná…

dokončení ze str. 17

Naše vysvětlení, proč tu špinavou práci musí dělat mládě, je následující: Když u ptáků snížíte počet vajec v hnízdě na jedno, tak ptáci takové hnízdo v naprosté většině případů opustí. Je pro ně výhodnější postavit nové, kam nakladou celou snůšku. Pokud ovšem snížíme na jedno počet vylíhlých mláďat, tak se o něj rodiče vždy starají. Proto nemůže potomstvo hostitele zničit dospělá kukačka. V hnízdě by zůstalo jen jedno vejce, a to by hostitelé opustili.

A nemohla by dospělá kukačka počkat, až se všechna mláďata vylíhnou, a pak vyházet z hnízda mláďata hostitele?

Nemohla. Mláďata hostitele a kukačky vypadají v rané fázi vývoje podobně a hrozí riziko, že by mohla omylem vyhodit své vlastní mládě, protože ho nerozezná od ostatních. To samé platí i pro hostitele, ti také nejsou schopni mládě kukačky v hnízdě rozpoznat.

Proč se vlastně kukačka vydala touhle cestou výchovy mláďat. Vypadá to celé jako ohromně nejistý a složitý podnik. Proč nestaví vlastní hnízdo jako ostatní?

To je velmi dobrá otázka, na kterou ovšem nemáme spolehlivou odpověď. Hnízdní parazitizmus v čeledi kukačkovitých vznikl v evoluci nezávisle pouze jednou, nebo nanejvýš třikrát – záleží na konkrétním modelu rekonstrukce evolučních vztahů. V každém případě však nemáme dostatek informací ke srovnání. Díváme se na unikátní historické události – nebo dokonce jen jednu – a můžeme jen spekulovat, co bylo příčinou.

Je hnízdní parazitizmus vlastní všem druhům kukaček, nebo jen kukačce obecné?

Většina kukaček žije „spořádaně" a staví si svá vlastní hnízda. Na druhé straně je zajímavé, že kukačky mají největší pestrost hnízdních strategií v ptačí říši. Některé druhy kukaček staví hnízdo a tvoří monogamní páry, jiné kukačky jsou polygynní (jeden samec má více samiček), další jsou polyandrické (jedna samička má více samců), některé druhy hnízdí kooperativně, to když si staví několik samic jedno hnízdo dohromady. Existuje i kukaččí infanticida – zabíjení vlastních mláďat z důvodu nedostatku potravy, kdy kukačka jedno mládě sama zabije a dokonce ho nechá sežrat ostatním. Žádná jiná skupina ptáků nevykazuje takovou diverzitu v rozmnožování. Kukaček je totiž celkově asi 130 druhů, z toho parazitických jen asi třetina. Jsou rozšířeny po celém světě, kromě polárních oblastí. Konkrétně kukačka obecná hnízdí na území od Španělska až po Dálný východ. Je to tažný pták, naše populace zimuje v subsaharské Africe.

„Mládě kukačky pak hned na počátku jeho života čeká docela velká dřina. Musí vytlačit z hnízda hostitele všechna vejce a mláďata. Přitom hnízda bývají zpravidla docela hluboká a mládě je naopak velmi malé. Je to nepředstavitelný výkon, zvlášť když musí vytlačit z hnízda mláďata, která váží často více než ona sama."

Obývá nížiny i hory, lesy, otevřenou krajinu, žije i u rybníků, na vřesovištích, obývá snad největší množství biotopů ze všech našich ptáků. V našich zemích jí ubývá. Příčinou prý může být úbytek chlupatých housenek, kterými se živí. Ale zjistit, co za tím úbytkem stojí, bude nesnadné.

Podrobnější informace k fascinují biologii kukaček najdete v brožuře „Pták roku 2010" (www.zoologie.upol.cz/osoby/Grim/).

Tomáš Chalupa, foto archiv T. Grima

Osobnosti na UP

Na univerzitě se objevili politici, spisovatelé, arci

Radek John v éře předministerské

Současný ministr vnitra Radek John byl v březnu prvním hostem cyklu besed s významnými českými politiky, který pořádali na jaře studenti Katedry politologie a evropských studií. Bývalý investigativní no-

vinář diskutoval se studenty především na témata, jež jsou dnes jeho denním chlebem. Mluvilo se o korupci a předražování státních zakázek, přímé demokracii, ale na řadu přišla i problematika školného, nebo zahraničně politická orientace naší země.

Jiří Paroubek se píšťalek na Hané nedočkal

V rámci cyklu besed s politiky na naší alma mater si zřejmě nejpočetnější publikum užíval Jiří Paroubek. Při svém výkladu dával naší zemi za příklad skandinávské státy a jejich sociální politiku. Další dotazy se

týkaly řešení ekonomické krize, bankovních poplatků, nebo nové strategie ČSSD, která se rozhodla fotit své politické odpůrce. Na plánované pískání píšťalkami, což byla jedna z plánovaných facebookových protestních akcí proti Jiřímu Paroubkovi, naštěstí nedošlo.

Leonid Šinkarjov skoro všecko zapomněl

V rámci cyklu autorských čtení Ex Libris vystoupil v aule Filozofické fakulty ruský publicista a spisovatel Leonid Šinkarjov, který zde představil český překlad své knihy Všecko jsem skoro zapomněl (Pokus o psychologickou skicu událostí v Československu 1968). Společnost mu kromě moderátora Lubomíra Machaly dělali také jeho přátelé překladatel Václav Daněk, legendární cestovatel Miroslav Zikmund a významný český spisovatel Antonín Bajaja.

Tao Soo Khoon představil studentům Singapur

Seznámit se s Univerzitou Palackého přijel v březnu nerezidentní velvyslanec Republiky Singapur pro Českou republiku Tan Soo Khoon. U rektora Miroslava Mašláně zjišťoval možnosti navázání spolupráce mezi olomouckou univerzitou a některou z univerzit v Singapuru. V průběhu své návštěvy v pracovně rektora připomněl mj. vládní programy, které umožňují finan-

covat krátkodobé pobyty studentů, ale i dlouhodobé studium doktorandů v Singapuru.

Ondřej Liška politikem být nikdy nechtěl

Na konci uplakaného dubna univerzita hostila předsedu Strany zelených Ondřeje Lišku. Debata měla opět dvě části – samostatné vystoupení hosta a odpovědi na dotazy z publika. První část využil Liška k tomu, aby

popsal svou cestu do vrcholové politiky. Uvedl, že se nikdy politikem stát nechtěl, zároveň ale vždy vystupoval aktivně v rámci občanských sdružení. Za největší problémy ČR považuje korupci a špatnou ekonomickou situaci související s krizí.

Robert Winston popularizoval vědu

Jubilejní 45. ročník mezinárodního festivalu Academia film Olomouc poctil svou návštěvou také významný popularizátor přírodních věd a medicíny

lord Robert Winston, emeritní profesor britské Imperial College London. Při slavnostním zahájení převzal v Uměleckém centru Cenu za celoživotní přínos popularizaci věd.

Karel Schwarzenberg vyprávěl s grácií

Přírodovědecká fakulta, Katedra ekologie a životního prostředí, Katedra geografie a Katedra rozvojových studií připravily na počátku dubna přednášku spojenou s besedou se senátorem a ministrem zahraničních věcí ČR Karlem Schwarzenbergem. Setkání na téma zahraniční politika a rozvoj regionů na prahu 21. století proběhlo v příjemné atmosféře, kdy studenti ocenili především grácii, s níž kníže vystupoval.

Josef Klíma v roli investigativního žurnalisty

Olomouckou univerzitu navštívil v dubnu investigativní novinář Josef Klíma, držitel novinářské Ceny Ferdinanda Peroutky za rok 2005. Veřejnosti je známý

především z pořadu TV NOVA Na vlastní oči, byl ale například také členem redakce časopisu Reflex jako šéfreportér. Posluchači se tak dozvěděli mnohé o nebezpečném životě investigativního reportéra, který natáčí pořady o mafiánech, zkorumpované policii i politicích. Vyslechli si ale také, jaké pocity tato práce přináší a jak člověka mění.

Vojtěch Filip si moc pochopení neužil

Diskuse s předsedou KSČM Vojtěchem Filipem se zapsala do „dějin“ cyklu debat s představiteli vedou-

cích českých politických stran jako vyhrocená. Děkan Filozofické fakulty Jiří Lach se například s předsedou Filipem střetl nad otázkou politické a mravní bezúhonnosti vyučujících na Právnické fakultě Masarykovy Univerzity v době komunismu, kde Filip tehdy absolvoval. O tom, že otázky nebyly hostovi debaty příliš příjemné, svědčil i následný rozhořčený článek ve stranických Haló novinách.

Miloš Zeman jako předseda nové strany

Předseda Strany práv občanů – Zemanovci Miloš Zeman byl posledním hostem celého cyklu politologických přednášek. Před nabitou aulou předvedl všechny své diskutérské schopnosti včetně mnoha bonmotů a citátů slavných osobností. Stejně jako ve svém předchozím vystoupení na půdě univerzity zdůraznil nutnost změny volebního systému, umožnění volit kandidáty různých stran pomocí tzv. panašování. Dotazy z publika se týkaly případných prezidentských ambicí Miloše Zemana.

biskup i singapurský velvyslanec

Pavel Kohout četl ze své nové knihy

Za posledních dvacet let navštívil spisovatel Pavel Kohout olomouckou univerzitu celkem třikrát. V dubnu hovořil v aule Filozofické fakulty o svém novém románu

Cizinec a krásná paní, který před knižním zpracováním vycházel na pokračování v MF Dnes. „Většinou se uveřejňují romány na pokračování tak, že redakce přijme dílo jako celek, který poté rozdělí do jednotlivých částí. Já jsem psal však román tzv. na zelené louce, takže poslední kapitolu jsem psal dva dny před tím než vyšla," komentoval vznik knihy Kohout.

Emil Viklický jako skladatel s velkým „S"

Letošní Vědeckopopulární přednášky významného absolventa Univerzity Palackého se ujal světoznámý skladatel a hudebník Emil Viklický. Přednáška se konala v rámci druhého ročníku mezinárodního festivalu

soudobé hudby MusicOlomouc v aule Přírodovědecké fakulty. Mistr Viklický se v ní zaměřil především na tvorbu filmové hudby a vzpomněl tak například spolupráci na filmu Báthory, která nakonec přišla v niveč, nebo spolupráci s legendárním režisérem Davidem Lynchem na jeho snímcích.

Jindřich Štreit se stal králem Majálesu UP

Po čase bezvládí je tu král: na Horním náměstí v Olomouci korunovali první květnové pondělí studenti UP za účasti zástupců města a univerzity „pána ze Sovince", světoznámého fotografa Jindřicha Štreita, králem Majálesu. „Být králem Majálesu UP bylo skvělé a úžasné. Oceňuji především organizační stránku věci, a tedy všechny studenty do majálesu zapojené. Jsem také osobně rád za fotografické aktivity v jeho rámci, respektive za výstavu fotografií studentů v prostorách Knihovny UP," řekl nový král. Průvod masek jej pak doprovodil centrem města až na nádvoří bývalé Tereziánské Zbrojnice, která se stala centrem majálesových oslav.

Petr Pithart hovořil o volbách v roce 1990

O významu a roli svobodných voleb roku 1990 debatovali v květnu na UP jejich tehdejší významní aktéři a další hosté, mj. Josef Jařab, Vladimíra Dvořáková, chargé d´affairs Velvyslanectví USA v Praze Scott Riedmann, nebo senátor Petr Pithart. Ten dodal, že spor o termín voleb nebyl tehdy ve vyjednávání výrazný a že červnové datum prvních svobodných voleb

po sametové revoluci bylo jakýmsi časovým středem mezi dalšími návrhy. Pithart vzpomněl také na stranickou skepsi Václava Havla, a to především v souvislosti s debatami o doporučovaném většinovém volebním systému.

William Bolcom vystoupil v rámci Amerického jara

V Kapli Božího Těla Uměleckého centra UP se v průběhu festivalu Americké jaro představil na konci května jeho nejvýznamnější host, přední americký skladatel a klavírista William Bolcom. Držitel Pulitze-

rovy ceny bývá často označován za vůbec nejvýznamnějšího současného amerického skladatele. Spolu se svou partnerkou, mezzosopranistkou Joan Morris, přednesl olomouckému publiku kromě výběru z díla Irvinga Berlina, George Gershwina, Guse Kahna aj. i své vlastní skladby.

Bohdan Pomahač přijel navštívit UP i s manželkou

V polovině července přijel navštívit místa svých olomouckých studií špičkový český chirurg MUDr. Bohdan Pomahač, který v dubnu loňského vedl v americkém

Bostonu tým lékařů, s nímž se mu podařilo úspěšně provést transplantaci obličeje. Šlo tehdy teprve o druhou operaci tohoto druhu v USA a sedmou na světě. Rodák z Ostravy navštívil hanáckou metropoli i s manželkou Hanou v rámci natáčení dokumentu, který o něm připravuje Česká televize. Bohdan Pomahač působí od roku 1996 v bostonské nemocnici Brigham and Women's Hospital, kde v současné době provozuje vlastní praxi.

Jan Graubner vysvětil nový sál nemocnice

Nový moderně vybavený sál pro špičkovou léčbu pacientů se srdečními arytmiemi a dalšími kardiologic-

kými onemocněními ve Fakultní nemocnici Olomouc vysvětil v červenci olomoucký arcibiskup Mons. Jan Graubner. Prostory nového sálu a jeho zázemí byly budovány tak, aby na pacienta působily co možná nejvlídněji. „Snažili jsme se brát v potaz nejen zdravotnická hlediska, ale také estetický a duchovní rozměr péče o pacienty. To je nakonec i důvod, proč jsme požádali pana arcibiskupa Graubnera o vysvěcení nových prostor. Jsme rádi, že naší prosbě vyhověl," doplnil docent Táborský z Fakultní nemocnice.

Cyril Svoboda diskutoval o Lisabonské smlouvě

Dnes již bývalý předseda KDU-ČSL Cyril Svoboda byl také jedním z hostů pravidelných debat pořádaných studenty Katedry politologie. V aule Filozofické fakulty se nejprve věnoval výsledku ratifikačního procesu Lisabonské smlouvy v ČR. Uvedl mimo jiné, že schválením dodatku k Lisabonské smlouvě, který má zabránit restitučním nárokům ze strany sudetských Němců, se ničeho podstatného nedosáhlo, protože tento dodatek bude platit nejdříve za tři roky, kdy bude vtělen do přístupové smlouvy s Chorvatskem.

„Je důležité mít kolem sebe lidi,
shodují se tři děkanky Univerzity P

V současné době vedou čtyři z osmi fakult Univerzity Palackého ženy, což je jev v českých zemích nevídaný. Se třemi z nich – Ivanou Vlkovou (Cyrilometodějská teologická fakulta), Janou Marečkovou (Fakulta zdravotnických věd) a Milanou Hrušákovou (Právnická fakulta) - jsme se sešli v olomoucké kavárně Café 87, abychom nechali akademické otázky za dveřmi a podívali se na to, jaké to je být ženou – děkankou.

Setkáváme se dnes poněkud neformálně, u čaje a kávy mimo univerzitní půdu. Vídáte se vůbec někdy mimopracovně?

J. M.: Třeba na výjezdním zasedání.

M. H.: Nebo jsme měly kostýmkovou akci.

I. V.: Kostýmkovou akci? Tam jsem já nebyla… Já mám kostýmek standardní (smích).

M. H.: Myslím, že to budou tak dva roky. Nabízel se nám stále jeden salón, tak jsme toho využily a nechaly si tam ledacos ušít.

RNDr. Gabriela Ivana Vlková, Th.D., je česká biblistka a řeholnice, členka České kongregace sester dominikánek. Od roku 2006 je děkankou Cyrilometodějské teologické fakulty. Je první ženou v čele teologické fakulty v historii českých zemí. Ivana Vlková pochází z Nového Města nad Metují. Vystudovala Matematicko-fyzikální fakultu Univerzity Karlovy v Praze. V r. 1987 se tajně stala dominikánkou. Od téhož roku učila matematiku a fyziku v Praze. Po sametové revoluci pokračovala ve studiu teologie na Cyrilometodějské teologické fakultě v Olomouci (studovala ale tajně již tři roky před revolucí), poté učila matematiku, fyziku a základy křesťanství na Dívčí katolické škole v Bojkovicích (1992–1994). V letech 1995–1998 absolvovala licenciátní studium biblistiky na Pontificia Università Gregoriana v Římě, poté nastoupila na doktorské studium na téže univerzitě. V roce 2000 se stala odbornou asistentkou Katedry biblických věd CMTF UP a v roce 2006 děkankou CMTF UP. Specializuje se biblickou teologie, zvlášť a studium prorocké literatury Starého zákona.

J. M.: Ale to bylo jen jednou…

M. H.: Daly jsme si k tomu chlebíčky a šampaňské. Takové dámské stmelení.

Zeptám se jinak, máte vůbec čas při vašem pracovním vytížení si jen tak „posedět“?

M. H.: Tak čas se musí vždycky najít.

I. V.: Na co člověk chce, na to si čas udělá.

J. M.: Když spolu potřebujeme něco probrat, tak si někdy sedneme i méně formálně.

Jak vypadá typický den děkanky? Jsou-li takové dny...

M. H.: Spíše nejsou. Já mám typické jen pondělí, protože to přijedu do Olomouce, řidiči mi odeberou auto, abych nemusela v garáži couvat, z čehož mají ohromnou legraci. Dostavím se do kanceláře, kde už mě sekretářka vyhlíží s kafem, aby následně řekla „ukaž notes“ a překontrolovala mi celý týden, kdy kde mám být. Takže funguje jako moje opatrovnice. Teď, s rekonstrukcí fakulty, se můj režim snad zvolní, protože mi odpadá výuka, i když zatím to tak nevypadá.

I. V.: Jsem na tom podobně. Úřednicíny je opravdu hodně. Velkou část týdne strávím vyřizováním agendy, kdy odškrtávám v diáři, co je a co není splněno. Kdybych nedělala tohle, dny by mohly být pestřejší.

J. M.: Pokud mám jednání až na devět, tak jsem ráda, že si mohu sednout k mailu a ledasco vyřídit. Ale potom už začne jedno jednání za druhým a člověk má pocit, že pozice děkanky není práce na půl úvazku, ale na další dva.

Všechny také při své práci děkanky přednášíte. Co pro vás výuka jako taková znamená?

M. H.: To je velká radost, protože člověk přestane přemýšlet nad tím, co má vyřídit a co podepsat a do výuky se pak těší.

J. M.: Já to mám naprosto stejně. Jen sledovat tu nebo onu normu, zda postupovat tak či jinak, žít pouze tím – to nejde.

I. V.: Přesně tak. Nebýt výuky, tak děláme často jen podpisovače.

Nezalitovaly jste někdy vašeho rozhodnutí kandidovat na pozici děkanky? Respektive budete se o ni ucházet i podruhé? Tedy krom paní děkanky Vlkové…

M. H.: Toho rozhodnutí jsem určitě nelitovala a co se kandidatury týče, tak nejspíš ano.

J. M.: Beru svou funkci jako životní etapu, takže ne, nelitovala. O dalším volebním období jsem uvažovala. Člověk dělá nějakou práci a vidí, zda má výsledky nebo ne. Hlavně ale nechci utíkat od rozdělané práce, takže bych byla ráda, kdybych fakultu mohla vést i dále.

Říká se, že vedoucí pozice na univerzitě, ať již rektorská, nebo děkanská, jsou i manažerské funkce. Cítíte to tak? Jste manažerkami?

J. M.: Více času pohltí manažerská práce, takže musím být i manažerkou. Dále je tady výuka a vědecká práce, ale více je to vážně o vedení.

M. H.: Já sice nemám manažerské vzdělání, ale má advokátní praxe mě ledasco naučila. Takže ano, částečně je to manažerská funkce, ale zejména je to o tom, že si člověk musí umět najít lidi, se kterými je na stejné vlně, kteří mají manažerské schopnosti a kteří mu pomohou.

Objevuje se fotograf

J. M.: Takže vy ručíte za to, že budeme vypadat dobře? (se smíchem k fotografovi)

I. V.: Fotografie budeme taky autorizovat? Protože když přijde důležitý okamžik v životě, muž se ptá, co řeknu, žena, co si vezmu na sebe.

M. H.: A jakmile vím, co si vezmu na sebe, pak už to řeším (smích). A vám to teda závidím, vy z toho nemusíte mít trauma (k děkance Vlkové).

I. V.: Jsou i různé typy hábitů, které mám (smích).

M. H.: Takže taky trauma.

I. V.: Taky trauma (s úsměvem).

J. M.: Přesně! Mít lidi, na které se můžete spolehnout, na které můžete delegovat a víte, že to dotáhnou do konce.

I. V.: Záleží na tom, jak je otázka položena. Pokud se ptáte, zda musíme vykonávat práci manažerů, tak ano, musíme. Ale pokud se ptáte na to, zda se „cítíme“ být manažerkami, tak odhaduji, že se více ztotožňujeme spíš s rolí akademiků, a ne profesionálních manažerů. Samotnému řízení se učíme často za pochodu. Má osobní zkušenost ale stejně je, že to, co obnáší být manažerem, se člověk stejně nenaučí jen z příruček a školení. Máte-

na které se můžete spolehnout,“ Palackého

doc. PhDr. Jana Marečková, Ph.D., vystudovala Střední zdravotnickou školu v Olomouci – obor dětská sestra a pedagogiku – ošetřovatelství na Pedagogické fakultě UP, kde absolvovala v roce 1991. Postgraduální doktorandské studium antropologie absolvovala tamtéž v roce 1999. Rigorózní zkoušku z ošetřovatelství pak složila v roce 2005 na Trnavské Univerzitě, o rok později zde úspěšně prošla habilitací z ošetřovatelství. V roce 2010 se stala první volenou děkankou osmé fakulty UP – Fakulty zdravotnických věd. Jana Marečková v minulosti pracovala jako dětská sestra i učitelka na střední zdravotnické škole. Od roku 1990 pak působí na Univerzitě Palackého. Na Fakultě zdravotnických věd je předsedkyní Oborové rady DSP Ošetřovatelství, garantkou předmětů Vědecký úvod k disertační práci a Výzkum v ošetřovatelství a je šéfredaktorkou recenzovaného periodika PROFESE on-line.

li však vzory, které to dělají dobře, snažíte se přemýšlet o tom, jak to dělají, proč to dělají a v čem to asi je, že to dělají dobře. Od nich se naučíte nejvíc. Tedy ano: jsme manažeři, i když v lecčem „samouci“..

Skutečnost, že jste se staly děkankami, berete jako přirozený vývoj vaší kariéry, nebo jako cíl?

I. V.: Beru to jako něco, co se jevilo potřebné. Asi by mě bavily víc jiné věci - víc psát, přemýšlet, mít víc času na lidi, na studenty. Ale že bych z toho byla nešťastná? To se říct nedá. Beru to prostě jako věc, kterou je třeba teď dělat.

J. M.: Přišli za mnou před volbami a řekli „měla bys kandidovat“ (smích). Tak jsem si položila otázku – mám odpovědět ne a riskovat, že je zklamu? Samozřejmě vás to zaskočí, ale přišlo to a je třeba se s tím poprat.

M. H.: A jsou nabídky, které se neodmítají. Zřejmě máme všechny tři dobrodružného ducha.

J. M.: To je pravda, adrenalin to je.

V současnosti jsou ve vedení čtyř z osmi fakult UP ženy, což je na českých vysokých unikum. Vidíte to jako pozitivní fenomén?

M. H.: Myslím si, že je to pouze otázka přirozeného vývoje, ale že by to byl záměr?

I. V.: Je to spíš náhoda. A zda je to pozitivní? Nepůsobila jsem pedagogicky na jiné univerzitě, proto nemám srovnání, zda je cítit, třeba na kolegiu rektora, že je tam větší zastoupení žen.

M. H.: Mimochodem, ta rovnováha je nyní i u právnických fakult - v Čechách je vedou muži, na Moravě ženy a v ničem nám to nebrání.

Takže otázka genderu vás netrápí? Například pocit, že je v politice nebo ve vedoucích funkcích málo žen?

M. H.: Jednak už to není pravda, protože když se podíváte na sněmovnu, tak je tam nejvíc žen v celé historii. A jednak je těch žen v politice docela dost v okamžiku, když se podíváte na nižší úrovně. Například počty starostek jsou hodně vysoké, což je zřejmě dáno tím, že ženy jsou daleko schopnější řešit ony drobné každodenní záležitosti a problémy, a proto stojí velmi často v čele obcí.

J. M.: Mě vždy zajímá, zda věci fungují a pokud ano, neřeším, kdo je dělá. To myslím opravdu hodně širokospektrálně.

M. H.: Ono to vážně není důležité. Jakmile se dostaneme na nějaké kvóty a procentuální zastoupení a diskusi o tom, tak mi to přijde velmi diskriminující.

I. V.: Pokud jde o člověka, který rozumně a konstruktivně uvažuje, je to jedno. Pokud bych se na to měla dívat striktně genderově, tak mě rozčiluje, proč si lidé tuto otázku pořád kladou. I já se setkala s tím „Vy jste tady? Vy jako žena?“.

J. M.: Pozitivní diskriminace!

I. V.: Přesně tak. Ideální bude, když si tuto otázku nebudeme muset vůbec klást.

J. M.: Proč se vůbec kladou tyto otázky?

M. H.: Možná se cítí muži nějak zahanbeni (smích).

J. M.: Nevím, kde se to bere.

M. H.: Prostě náš problém to není!

Vám se ve vaší pozici jediné ženy v čele teologické fakulty u nás muži nediví?

I. V.: Už ne. Ze začátku ano, protože jsem byla první, noviny potřebovaly o něčem psát, ale velmi rychle tyto otázky ustaly. V poslední době už se mě na to lidé spíše neptají.

Studovala jste Matematicko-fyzikální fakultu na Karlově univerzitě… a nyní jste řeholnicí a děkankou teologické fakulty. Jak to jde dohromady?

I. V.: Nikdy jsem neaspirovala na vědeckou matematiku nebo fyziku. Studovala jsem učitelství matematiky a fyziky. Až pak jsem začala studovat teologii, protože jsem cítila potřebu doplnit si chybějící vzdělání. To bylo v roce 1987. Nakonec tak nějak přirozeně převážila teologie. Možná to bylo proto, že teologů bylo tehdy málo, učitelů relativně dost. Člověk nechce dělat to, co dělají všichni.

A co vás táhlo k právu?

M. H.: Já šla na práva metodou negativního výběru. Protože pohled na krev nesnáším a přírodní vědy přesahují možnosti mého chápání, chtěla jsem na filozofickou

prof. JUDr. Milana Hrušáková, CSc., je děkankou Právnické fakulty Univerzity Palackého od roku 2008 ve svém první funkčním období. Ráda by jej ale za dva roky obhájila a vedla fakultu další čtyři roky. Profesorka Hrušáková spojila většinu svého profesního života s Masarykovou univerzitou, kterou vystudovala a kde 35 let působila jako pedagog. V Brně žije i v současnosti.
V roce 1994 habilitovala a o deset let později získala profesuru. Působí také více než patnáct let jako advokátka. Pro rok 2009 se stala v kategorii Rodinné právo, kterému se věnuje od roku 1975, nejlepší českou právničkou. Je autorkou mnoha učebnic pro studenty práva.

fakultu. Jenže všichni mi říkali, že tím se neužívím. A zrovna v té době v Brně otevřeli práva, takže jsem byla druhý ročník, který tam absolvoval.

Jaká byla vaše cesta do křesla děkanky Fakulty zdravotnických věd?

J. M.: Jsem původně dětská sestra, což jsem si vymyslela někdy ve čtrnácti letech. Teta, dětská sestra, mě provedla nemocnicí a mě se to zalíbilo. Pak už šel vývoj tak nějak sám. Působila jsem na dětské klinice, pak mi nabídli, ať jdu učit na zdravotnickou školu, s čímž se snoubila možnost jít studovat na vysokou školu. Po revoluci jsem dostala nabídku přejít na lékařskou fakultu a postupně přišly další příležitosti - studium Ph.D., habilitace... Vzápětí se začalo mluvit o vzniku fakulty zdravotnických věd a teď tady sedím s vámi.

Žijete a pracujete ve městě, o kterém se říká, že je „nejstudentštější" u nás. Jak vnímáte Olomouc?

M. H.: Jsem původem z Brna, takže sem dojíždím, ale Olomouc vnímám jako krásné historické město. A pokud to srovnám z pohledu studentů i akademického prostředí na Masarykově univerzitě, kde jsem dlouhá léta působila, tak je to tady úplně o něčem jiném. I studenti jsou jiní, je to město přátelské ke studentům. Takový rodinný podnik. Ostatně když se účastníme různých právnických soutěží, tak povětšinou vítězíme v kategorii vztah učitel – student.

I. V.: To je pravda, mám podobnou zkušenost.

J. M.: Já jako rodák z Uničova znám Olomouc dobře. Líbí se mi na ní její veliký potenciál být hodnotným a věrohodným univerzitním městem. Olomouc je úžasné město i z hlediska vyžití v oblasti hudby, umění... Líbí se mi, že se tady dá ŽÍT.

Teď malinko na jiné téma. Neustále se mluví o reformě terciárního vzdělávání na českých školách, nedostatku financí apod. Je to jen problém Česka nebo i jiných zemí?

I. V.: Studovala jsem pět let v Itálii a tam jsou reformy a stávky neustále. I když je pravda, že Italové jsou na to více zvyklí, někdy se zdá, že si z toho nedělají velkou hlavu. Myslím si, že je to všude podobné, i když některé výchozí podmínky nebo právní systémy jsou odlišné.

J. M.: Jsem v kontaktu s několika kamarády ze zahraničí a i oni říkají, že jsou tlačeni k tomu více učit, publikovat, více bádat a přitom se tam také omezuje přísun financí pro vysoké školy.

M. H: Pokud jde o obor právo, tak tam vedeme s našimi zahraničními kolegy spíše diskuse na téma Bolognského procesu a systému 3 + 2 (3 roky na Bc., dva roky navazující studium Mgr., pozn. red.), což v tomto oboru prostě nejde aplikovat. Dnes už si to uvědomují i za hranicemi a víceméně nám toho našeho „dlouhého" magistra závidí. Co se týče ekonomických problémů, tak ty jsou v současné době na právnických fakultách všude.

I. V.: Krize dolehla na celou Evropu. Dokonce i na klasických kamenných zahraničních univerzitách dnes řeší podobné otázky financí.

Školné, ať již v jakékoli formě, není podle vás řešením?

I. V.: Školné nevyřeší všechny finanční problémy vysokého školství.

M. H.: To ani náhodou. Navíc nyní se vyjadřovat ke školnému, když nevíme jak bude vypadat, jak bude nastaveno a kam poplynou prostředky z něj, respektive jak pak bude vypadat financování ze strany ministerstva, je zbytečné. Nakonec to totiž může skončit tak, že to, co vybereme na školném, nám strhne ministerstvo z příspěvku.

Ale finanční participace studentů na jejich vysokoškolském studiu je dříve či později asi nutností…

I. V.: Je dobré o tom uvažovat. Ale myslet si, že školné vše vyřeší?

M. H.: Školné je zástupný problém.

J. M.: Myslím, že přemýšlet nad tím, je na místě.

V souvislosti se změnami financování vysokých škol se chce UP profilovat především jako tzv. „research" univerzita. Jak je těžké dělat vědu a výzkum na fakultách, které jsou primárně humanitně zaměřené?

M. H.: Je to hodně složité, protože současná hodnotící kriteria jsou nastavena na přírodovědecké fakulty.

I. V.: Nebo ještě přesněji - na aplikovaný výzkum.

M. H.: A to je u humanitních věd docela problém.

I. V.: Lze porovnávat jen to, co je porovnatelné (v matematice nám také zdůrazňovali, že nelze sčítat „jablka s hruškami"). Samozřejmě, že přírodovědecké obory potřebují více financí, ale mělo by být spíše politickým rozhodnutím kolik procent financí věnovat na aplikovaný a kolik na další typy výzkumu. Nastavení jediných kvantitativních kritérií pro hodnocení veškerého výzkumu může být i výmluvou, zřeknutím se odpovědnosti. Je třeba zapojit i zdravý lidský rozum. Vidíme, jak se neustále produkují bodované monografie, ale málokdo se podívá, jaké jsou.

M. H.: Příspěvek ve sborníku se tak už málem rovná sprostému slovu, takže je musíme vydávat za monografie a přitom sám příspěvek

může vypadat daleko lépe než kdejaká monografie. Současné způsoby hodnocení práce jsou velmi problematické a formální. Nerozlišují dostatečně humanitní a přírodní vědy.

I.V.: Ve výsledku pak občas stojí víc energie a času nějaký projekt zdůvodnit a působivě okomentovat než samotná práce na tom projektu.

J. M.: Je třeba akademickou obec vhodně motivovat ke tvůrčímu a badatelskému výkonu, spát tyto věci nechat nemůžeme. Bylo by ale prima, kdyby humanitní obory dostaly vhodnější kriteria hodnocení.

Zpátky k těm světlejším stránkám vaší práce. Jací jsou studenti jedenadvacátého století? Jsou jiní než před deseti patnácti lety?

J. M.: Ano jsou - mládnou a my ne (smích).

M. H.: Když jsem začínala učit v roce 1975, tak student byl někdo úplně jiný než student dnes. Nyní jsou mnohem sebevědomější, zdravě sebevědomí. Jsou samostatnější, jsou takoví... Já je mám prostě ráda. Na „starý kolena" s nimi chodím na diskotéky. Způsob, jakým oni jsou schopni se domluvit, mě prostě fascinuje. Jednou mají večírek v hollywoodském stylu, jednou v mafiánském, takže pak vezmu černý kostým, černý širák, od manžela si půjčím červenou kravatu a jdu za kmotru (smích).

I. V.: Myslím, že změny jsou negativní i pozitivní. Za dobu 10 let, kdy tu přednáším, vidím určitý posun. Určitě mají nové dovednosti a schopnosti. Na druhou stranu, bývají méně soustředění. Roztěkanost, přesycenost informacemi a zároveň malá snaha se zamyslet, přemýšlet nad něčím a vydržet u toho – to je někdy problém. Snaha je, ale leckdy chybí návyky z nižších stupňů škol. Možná je to určité selhání ve způsobu výchovy a vzdělávání od nejútlejšího věku. Jedna středoškolská vyučující mi tvrdila, že nastupuje právě ta generace, která byla podle nových trendů ve školkách vedena tak, že děti se do ničeho neměly nutit, vybíraly si samy, co chtějí zrovna dělat. I to může souviset s některými pozdějšími problémy v soustředěnosti.

A když vás omrzí i studenti, umíte odpočívat? Jak?

J. M.: Kolo, hory, koncerty, les, procházka – to je moje.

I. V.: Podobně: turistika, kolo, také zpívání a hudba. Samozřejmě i motlitba, meditace, ztišení…

M. H.: U mě vítězí náš višňový sad, kde ulehnu pod višeň, hledím do dáli, drbu našeho psa za ušima a čtu podřadnou literaturu.

I. V.: Tedy ne Žurnál+ (smích)?

připravil Ondřej Martínek
foto Pavel Přichystal

Pozn. red.:
Se čtvrtou děkankou – prof. PaedDr. Libuší Ludíkovou, CSc., děkankou Pedagogické fakulty, přineseme samostatný rozhovor v některém z příštích čísel Žurnálu+.

inzerce

Operace očí laserem

Zrak je pro každého z nás jedním z nejdůležitějších smyslů a je nezbytné, abychom nejenom viděli, ale aby naše vidění bylo co nejdokonalejší. Moderní oční lékařství je v této oblasti schopno poskytnout péči, o které se nikomu z nás před nějakými 15–20 lety ani nesnilo. Pryč je doba, kdy jedinou pomůckou pro zostření zraku byly brýle, popř. kontaktní čočky. Část očního lékařství nazývaná refrakční chirurgie nabízí celou škálu operačních řešení vedoucích k odstranění očních vad. V tomto článku se zaměříme na nejznámější a v ČR i poměrně rozšířené operace očí laserem

S jakými očními vadami si dokáže poradit laser?

Jedná se o operační zákrok, který využívá pro korekci očních vad tzv. excimerový laser. Paprsky excimerového laseru dopadají na rohovku oka a odstraňují mikroskopické množství rohovkové tkáně. Tím se změní tvar a zakřivení přední plochy rohovky a dochází k ovlivnění lomu světla tak, aby se světelné paprsky znovu sbíhaly na sítnici v místě nejostřejšího vidění.

Vhodné vady jsou :
- **Krátkozrakost** – v rozsahu do –10 Dsf
- **Dalekozrakost** – v rozsahu do +5 DsF
- **Astigmatismus** – optickou v rozsahu do 5 Dcyl

Uvedené hranice jsou orientační, vždy záleží na předoperačním vyšetření konkrétních očí, popř. i věku pacienta. Korekce vyšších refrakčních vad se většinou řeší jinými operačními formami.

Rozdělení laserových metod

Současná rohovková laserová refrakční chirurgie používá několik metod, s jejichž názvy se setkáváme v nabídce a cenících specializovaných pracovišť. Je třeba podotknout, že rozdílné metody se netýkají podstaty excimerového zákroku, na základní cíl operace – odstranění oční vady - nemají zásadní vliv. Použitá metoda ale odlišuje způsob provedení první fáze operace, při které se připravuje rohovka k výše popsanému zákroku. Metody ovlivňují bezprostřední komfort pacienta ve smyslu bolestivosti a rychlosti návratu do každodenního života. V dnešním světě to jsou jistě velmi důležité aspekty. Stejně však je nutno brát v úvahu další, snad ještě důležitější aspekt. Tím je zanechání stavu oka pro budoucnost. Je věcí praxe, zkušenosti i technického vybavení pracoviště, které přístupové metody upřednostňují. V současné době prochází přístrojové vybavení používané u přístupových metod velmi rychlým inovačním procesem. Vedle šetrnosti zásahu se akcentuje rozšíření o další operační možnosti. U excimerového laseru probíhal obdobný boom zhruba do roku 2005, kdy došlo k zásadní změně směrování paprsků a příklonu k asférickému tvarovní rohovky. Při rozhodování se o operaci je třeba dbát na délku praxe pracoviště, stáří excimerového laseru a o použité metodě se rozhodnout při individuální prohlídce. V praxi jsou používány následující povrchové metody:

PRK (Fotorefrakční keratektomie), LASEK (Laser Subepithelial Keratectomy), LASIK (Laser in Situ Keratomleusis), FemtoLASIK.

Průběh zákroku

Během procedury pacient leží na pohodlném lehátku. Povrch oka je dokonale znecitlivěn anestetickými kapkami. Oko a jeho okolí je kryto sterilní rouškou a pod víčka je umístěn malý rozvěrač, který brání mrkání v průběhu operace. Následuje příprava oka k zásahu excimerovým laserem. Samotný výkon trvá v závislosti na počtu odstraňovaných dioptrií od 10–50 sekund. Po ukončení činnosti laseru je oko ošetřeno, někdy zakryto terapeutickou kontaktní čočkou. Zákrok na jednom oku trvá přibližně pět až patnáct minut, bezprostředně po něm se operuje druhé oko. Po skončení operace pacient vidí natolik, že sám za doprovodu odchází.

Pooperační průběh

K dobrému vidění je nutná obnova povrchní epitelové vrstvy, Hladký a lesklý povrch oka umožňuje čisté vidění. Po zhojení epitelu je možný návrat do zaměstnání, řízení auta a vykonávání dalších obvyklých aktivit. Délka hojení epitelu je různá od několika hodin do několika dnů. V některých případech se mohou objevit obtíže spojené s hojením povrchu oka. Jsou to světloplachost, slzení, zčervenání oka a větší či menší pocit řezání a pálení očí. Všechny tyto časné pooperační potíže se tlumí pomocí očních kapek a po krátké době úplně vymizí.

Uvažujete-li o operaci očí, jistě budete hledat kvalitní kliniku, kde máte jistotu, že operace dopadne dobře. Očních klinik v České republice je několik. Pokud bychom Vám mohli poradit kvalitní oční kliniku, obraťte se v tomto směru na **Oční centrum TANA v Olomouci**. Oční centrum TANA sídlí na ulici Uhelná 8 v Olomouci. Pokud jste držiteli karty ISIC, budete mít slevu 10% na laserové operace očí. **Bližší informace** získáte na stránkách **www.tana-oc.cz** nebo na telefonu **585 242 729**.

Z TEORIE DO PRAXE...

Výzkum, vývoj, inovace – s tím vším se setkáváme dnes a denně na vědeckých pracovištích vysokých škol, ale jen málokdy doceníme jejich význam, dokud se nějakým praktickým způsobem nepromítnou do našich životů. Rádi bychom vám na následující dvoustraně představili čtyři odlišné výzkumy a jejich „produkty", které jsou spojeny s naší univerzitou. Ať už jde ale o desítky let trvající překlad bible, navigační systém, nebo nový postup při operaci srdce, za vším je třeba hledat dlouholeté úsilí vědeckých a pedagogických pracovníků Univerzity Palackého, které je třeba řádně ocenit.

Olomoucká interaktivní navigace OLINA představí Olomouc ve vší kráse

Doba audioprůvodců a nesčetného množství tištěných materiálů je podle odborníků z Katedry geoinformatiky Přírodovědecké fakulty minulostí. Ve spolupráci se statutárním městem Olomouc a českou firmou Digital Urban Legends totiž přišli se zcela převratnou Olomouckou interaktivní navigací. OLINA - jak se zkráceně průvodce nazývá - je určena jak turistům, tak občanům města Olomouce. Dostupná bude v sedmi jazykových mutacích v olomouckém informačním centru.

„Ke spuštění projektu Turistický multimediální průvodce Olomoucí pro mobilní telekomunikační technologie nás vedl rozvoj technologií, výzkum a několikaletá spolupráce s českou firmou Digital Urban Legends. OLINA je vysoce atraktivní forma turistické multimediální navigace městem. Představuje hodiny audiovizuálních záznamů, tisíce fotografií a desetitisíce slov v jediném přenosném přístroji, který Olomouc dokáže představit ve vší rozmanitosti a kráse. Jistě stojí za zmínku, že v nabídce olomouckých tras se také objeví univerzitní, která provede zájemce po všech zákoutích naší univerzity," řekl manažer projektu Pavel Tuček z Katedry geoinformatiky. Dodal, že obsah neboli multimediální náplň se tvoří již od ledna 2010. „Tyto práce by měly skončit v květnu roku 2011. Ve své finální podobě bude průvodce možno využívat od června 2011. Poprvé si ji však turisté i občané města mohli vyzkoušet už v červenci tohoto roku," uvedl Pavel Tuček. Podle něj tento turistický průvodce posouvá kvalitu služeb poskytovaných v oblasti cestovního ruchu na nadstandardní úroveň. Pro ty zájemce, kteří se nechtějí zdržovat formálními náležitostmi zapůjčení přístrojů, se chystá na webových stránkách města Olomouce určených pro turisty také aplikace volného stažení. Tato aplikace bude spustitelná na přístrojích PDA s operačním systémem Windows Mobile a na SMART telefonech, tedy mobilních telefonech disponujících operačním systémem Windows Mobile. Vzhledem k faktu, že podíl takových přístrojů na celkovém trhu mobilních telefonů roste každým novým modelem, lze považovat možnost stažení celé aplikace z webu jako velmi důležitou. Průvodce s finanční podporou více než tři miliony korun vznikl díky podpoře Regionálního operačního programu Střední Morava.

Milada Hronová

Soutěž „Podnikavá hlava" o nejlepší podnikatelský záměr zná své vítěze

Soutěž Podnikavá hlava, kterou pořádal Vědecko-technický park UP (VTP UP), nakonec přilákala téměř čtyřicítku mladých lidí. Celkem do ní přihlásilo své podnikatelské záměry 37 lidí, z nichž však jen 22 odevzdalo soutěžní příspěvek v náležité formě. Desítka finalistů, které vybrala odborná porota, se 5. května utkala ve VTP UP o vítězství v hlavní a dvou vedlejších kategoriích.

„Odborná porota se nakonec rozhodla první místo udělit projektu Jindřicha Fáborského „OnlineLektor.cz". Student Vysokého učení technického v Brně ve svém podnikatelském záměru představil internetovou aplikaci, jejímž prostřednictvím mohou jazykové školy a soukromí lektoři vyhledávat a vyučovat studenty přes internet," uvedl Jiří Herinek, ředitel parku. Druhé místo pak obsadila čtyřiadvacetiletá Lucie Bilošová s projektem Střediska pro rozvoj a výchovu dětí do 6 let věku, třetí příčka připadla projektu RollTown – ráj bruslařů Martina Zdražila, Lukáše Horáčka, Ondřeje Plška a Jiřího Veverky. „Nakonec jsme udělili i obě ceny ve zvláštních kategoriích. Podnikatelkou v sukních se stala Lenka Buchcárová se Školou kolečkového bruslení LENE, v kategorii Mobilní aplikace zvítězil opět tým pod vedením Martina Zdražila," dodal Jiří Herinek. Vítězný podnikatelský záměr získal finanční odměnu třicet tisíc korun, pronájem kanceláře v Podnikatelském inkubátoru VTP UP na jeden rok zdarma a věcné ceny.

Na dalších devět finalistů čekaly rovněž finanční odměny, věcné ceny a bezplatné pronájmy tzv. virtuálních kanceláří v Podnikatelském inkubátoru. Překvapením je poměrně rovnocenné zastoupení mužů a žen v soutěži. Z dvaadvaceti podnikatelských záměrů jich dvanáct odevzdaly ženy a deset muži. Jeden příspěvek byl dokonce v angličtině. „Vesměs jde o mladé lidi, povětšinou studenty Univerzity Palackého. Do soutěže se ale zapojili i studenti středních škol či lidé již pracující.

Finalisté se představili formou tříminutových prezentací před sedmičlennou odbornou porotou, kterou tvořily osobnosti akademické obce i podnikatelské sféry. Veřejná soutěž Podnikavá hlava byla vyhlášena v letošním roce poprvé. Jejím cílem je nejen propagace služeb Vědecko-technického parku UP, ale především možnost pro budoucí podnikatele představit své podnikatelské záměry veřejnosti a získat tak cenné zkušenosti.

Ondřej Martínek

Práce na českém překladu Jeruzalémské bible trvala desítky let

Špičkové dílo katolické biblistiky - nové kompletní vydání Jeruzalémské bible v češtině bylo slavnostně prezentováno v rotundě Cyrilometodějské teologické fakulty. Jeruzalémskou bibli vydalo v listopadu 2009 vydavatelství Krystal OP ve spolupráci s Karmelitánským nakladatelstvím. Toto jedinečné dílo zahrnuje i deuterokanonické knihy, celkem šestačtyřicet knih Starého zákona a sedmadvacet knih Nového zákona. Je tak po několika desetiletích prvním úplným katolickým překladem Písma do češtiny.

„Pracoval jsem s biblickým materiálem třicet let, a spoustu věcí jsem objevil až v posledním období. Přeneseně řečeno: donedávna jsem viděl jednotlivé stromy, dnes se domnívám, že vidím les," řekl v průběhu krátkého komentáře profesor František X. Halas, jeden z překladatelů nového kompletního vydání Jeruzalémské bible, český diplomat a historik specializující se na církevní dějiny, který přednáší na Katedře církevních dějin a křesťanského umění Cyrilometodějské teologické fakulty. V žádném z jazyků, v němž dosud byla Jeruzalémská bible vydána, nešlo o první překlad Písma svatého. Předlohou k českému překladu se týmu manželů Halasových stal francouzský originál La Bible de Jérusalem připravený v roce 1973 Jeruzalémskou biblickou školou. „Původní plán, s nímž nás v roce 1980 seznámil iniciátor překladu Dominik Duka, současný arcibiskup pražský a primas český, spočíval v jazykově kvalitním překladu textu. Když jsme se však po roce 1987, kdy byl text již přeložen, dostali k poznámkám, začala další zajímavá práce. V době socialistického režimu jsme se začali scházet s konzultantem Ladislavem Tichým, působícím na Katedře biblistických věd CMTF UP, a Dominikem Dukou v poloutajených setkáních. Převedení Jeruzalémské bible do jiného jazyka je složitý úkol a považuji za přesnější označovat výsledek takové práce nikoli jako překlad, nýbrž spíše jako zpracování jinojazyčné verze díla," uvedl dále F. X. Halas. Hodnota knihy spočívá ve výkladech, komentářích a poznámkách, které jsou výsledkem práce Jeruzalémské marbiblické školy, založené na konci 19. století francouzskými dominikány. Český překlad

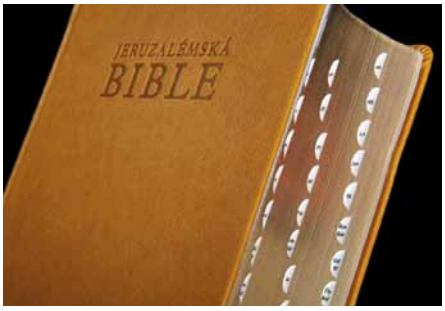

Jeruzalémské bible je pak cenný nejen obsáhlým výkladovým aparátem, ale i překladatelským přístupem k biblickému textu, který se opírá o vědeckou práci týmu překladatelů přímo ve Svaté zemi. O tom, že je český překlad opravdu významným počinem svědčí i to, že první tiskový náklad je již vesměs vyprodán.

Milada Hronová

Kardiologové zavedli novou výjimečnou metodu. Pomůže nemocným, které nelze operovat

Fakultní nemocnice Olomouc v těchto dnech opět významně rozšířila své možnosti v léčbě kardiologických onemocnění. Zavedla totiž novou metodu, která nabízí řešení pro pacienty se závažnou chlopenní vadou. Olomoučtí specialisté nyní mohou pomoci i těm nemocným, které vzhledem k vysokým rizikům nelze operovat. Náhradu chlopně provádějí s pomocí speciálního instrumentaria zavedeného vpichem přes oblast třísla, to vše pouze při lokálním znecitlivění. Výkon je pro pacienty mnohem šetrnější než klasický chirurgický postup a zásadně zkracuje jejich pobyt v nemocnici.

„Jde o novou léčebnou metodu, která poskytuje alternativní možnost léčby vysoce rizikových pacientů s tzv. aortální stenózou, tedy závažnou chlopenní vadou. Kromě nás ji umí provést jen šest pracovišť v republice. Dokážeme nyní pomoci i lidem ve vyšším věku, u nichž rizika, jako je například cukrovka, předchozí srdeční operace nebo onemocnění ledvin, nedovolovala postupovat otevřenou chirurgickou cestou," vysvětlil přednosta I. interní kardiologické kliniky Fakultní nemocnice a Lékařské fakulty docent Miloš Táborský. „Je to velmi šetrná metoda. Celé instrumentarium zavádíme přes oblast třísla pod rentgenovou kontrolou. Po speciálním vodiči do místa zúžené chlopně instalujeme speciální balonek, jehož nafouknutím se chlopenní ústí rozšíří. Do původně nemocné chlopně umístíme novou chlopeň, po jejímž rozvinutí pominou pacientovy obtíže. Chlopeň pak opět působí jako pravidelně se otevírající a zavírající se dveře krevního oběhu, který pumpuje do celého organismu levá komora srdeční," popsal zákrok MUDr. Marek Richter, vedoucí lékař katetrizačního sálu I. interní kliniky FNO a LF UP. Celý zákrok trvá maximálně dvě hodiny a rizika jsou pro nemocné podle slov Marka Richtera výrazně nižší už kvůli absenci narkózy. „Pacient totiž nepodstupuje operaci v pravém slova smyslu. Není vystaven ani mimotělnímu oběhu jako u chirurgického zákroku. Zásah do organismu je mnohem menší a s tím souvisí výrazně kratší doba rekonvalescence," dodal Richter. Metoda tak podle jeho slov umožňuje léčit i pacienty nad 75 let věku, u nichž další zdravotní komplikace vůbec neumožňují provést klasickou kardiochirurgickou operaci. V letošním roce chtějí specialisté z kardiologické kliniky tímto novým způsobem léčit asi dvě desítky pacientů. „Zdravotní pojišťovny zatím tento výkon neproplácejí a tak náklady nesou na svých bedrech nemocnice. Jen samotná chlopeň podle typu stojí mezi šesti až osmi sty tisíci korunami. Pobyt

Aortální stenóza
je nejčastěji se vyskytující chlopenní vada v dospělosti. Jde o zúžení aortální chlopně, která je v lidském těle umístěna u výstupu největší tepny ze srdce. Toto zúžení se projevuje dušností, bolestmi na hrudi charakteru tzv. stenokardií a ponámahovými přechodnými ztrátami vědomí.

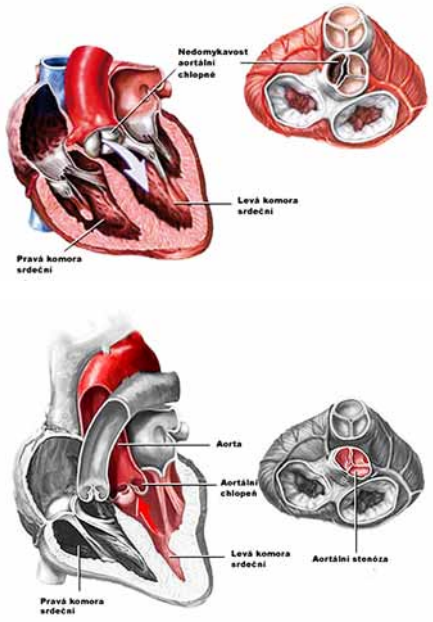

v nemocnici je ale kratší a z tohoto pohledu je metoda velmi efektivní. Je totiž nutné si uvědomit, že po klasické operaci je zejména u starších pacientů pooperační průběh často komplikovaný a celková léčba je pak mnohem nákladnější," dodal Richter.

Egon Havrlant, Milada Hronová

OHLÉDNUTÍ

Studenti byli oceněni za záchranu života

Za záchranu lidského života byli v polovině dubna oceněni děkanem Fakulty tělesné kultury (FTK) Zbyňkem Svozilem studenti Jakub Čuřík (uprostřed) a Dalibor Sedlář (vlevo), studenti FTK a zároveň členové hokejového týmu Kohouti Olomouc, kteří před loňským prvoligovým utkáním

poskytli bezodkladnou první pomoc hráči soupeře. Oba jsou rovněž držiteli cen Českého klubu fair play při Českém olympijském výboru za rok 2009. Ocenění získali za záchranu třebíčského Lukáše Slámy, který náhle zkolaboval v předzápasovém rozbruslení před prvoligovým utkáním. Lékaři, kteří tehdy na stadion dorazili, ocenili především naprosto perfektní poskytnutí první pomoci. „Za hrdiny se nepovažujeme. Udělal by to každý. Lidi by si měli pomáhat a za tím si budu stát," řekl již dříve centr Kohoutů Jakub Čuřík. *-red-*

Zlaté promoce uspořádali lékaři i filozofové

Sejít se po padesáti letech od ukončení studia na své alma mater – takovou příležitostí je „zlatá promoce". K Přírodovědecké fakultě, která tuto ojedinělou akci pořádá již od roku 2006, se letos poprvé připojila i Lékařská a Filozofická fakulta. Na Lékařské fakultě promovalo před padesáti lety 126 absolventů studijních oborů všeobecné a zubní lékařství, na letošní slavnostní událost jich dorazila téměř polovina. Do Olomouce při této příležitosti přijeli také lékaři z různých koutů republiky i celého světa.

Filozofická fakulta uspořádala svou zlatou promoci v říjnu. Aktu se nakonec zúčastnilo třicet seniorů. „Rádi bychom s několika tisíci našich bývalých studentů navázali kontakt a nabídli jim spolupráci na nové vizi humanitního vzdělávání založené na vědeckém přístupu a mezinárodním renomé. Stejně tak věříme, že se do Olomouce budou opakovaně vracet a přispějí k oživení města a univerzity," řekl při té příležitosti Jiří Lach, děkan fakulty. *-red-*

Medaile od hejtmana putovala k mladé záchranářce

V půlce září ocenil hejtman Olomouckého kraje pomoc těch, kteří se zasloužili o likvidaci následků letošních květnových povodní. Mezi oceněnými zástupci složek integrovaného záchranného systému, představiteli samosprávy zaplavených oblastí a koordinátory neziskových organizací byla také Lucie Balarinová, studentka Pedagogické fakulty UP. Medaili za zásluhy převzala jako zástupkyně Českého červeného kříže (ČČK) v průběhu slavnostního večera.

Heslo: Pomáháme pomáhat

„Mimořádná situace vyžaduje dobrou spolupráci a vzájemnou důvěru a tady si neumím představit práci bez svých kolegů z týmu ´Pomáháme pomáhat´ a Ústřední pohotovostní záchranné jednotky ČČK. Medaile, kterou jsem převzala z rukou představitelů Olomouckého kraje, mi tak vždy připomene jedinečné okamžiky s lidmi, kterých si nesmírně vážím a bez kterých by nám nikdy takové ocenění nebylo uděleno," řekla oceněná studentka.

Mezi dobrovolníky, kteří se do postižených oblastí vydali, se Lucie Balarinová, jako členka Ústřední pohotovostní záchranné jednotky ČČK a vedoucí projektu Pomáháme pomáhat, zapojila 18. května jako koordinátorka v nejvíce postižené oblasti Troubek a okolí.

Tým pomáhal i na Liberecku

Ještě naléhavější bylo povolání k zásahu o pár týdnů později do Libereckého kraje, který postihly povodně silou a rozsahem škod nesrovnatelné s květnovou zkušeností.

Projekt Pomáháme pomáhat, jehož je Lucie Balarinová vedoucí, vznikl v roce 2008 v rámci místní skupiny Českého červeného kříže Olomouc – Řepčín. Skupina dobrovolníků především z řad studentů se rozhodla pomáhat, a to mnoha různými způsoby. Jedním z nich je podpora dobrovolného dárcovství krve. Pomocí propagace, veřejných prezentací a akcí týmu Pomáháme pomáhat se široká veřejnost může dozvědět informace nejen o možnostech dobrovolného dárcovství.

„Pomocí propagace, veřejných prezentací a akcí týmu Pomáháme pomáhat se široká veřejnost může dozvědět informace nejen o možnostech dobrovolného dárcovství."

Druhý směr, kterým se studenti vydali, byla snaha posílit informovanost veřejnosti a odborníků o zásadách první pomoci. Školením první pomoci tak prošlo již mnoho zástupců integrovaného záchranného systému i jiných institucí. *Kateřina Fišarová*

Studentka pomáhala lidem na zničeném Haiti

Na Haiti, v oblasti zničené zemětřesením o síle 7,3 stupně Richterovy škály, pomáhala v únoru také třiadvacetiletá Irena Klimková, absolventka olomoucké Caritas – VOŠ sociální Olomouc a studentka čtvrtého ročníku oboru Sociální a humanitární práce Cyrilometodějské teologické fakulty UP. V postižené oblasti měla na starosti distribuci pomoci všech charit, které se na místě snažily pomoci.

„Lednové zemětřesení na Haiti zhoršilo humanitární katastrofu, která tuto zemi sužuje již desítky let."

Irena Klimková se mimo jiné podílela i na přípravě programů pro efektivní využití financí, jež dárci Haiti poslali. „Každodenní činnost v oblasti se neustále měnila. V prvních dnech jsem se snažila poznat systém práce a spolupráce Caritas Internationalis, Caritas Haiti a CRS (Catholic reliéf service – USA). Zkoordinování práce a pomoci bylo důležité pro činnost všech zúčastněných. Posléze jsem se věnovala zajištění bezpečného příjezdu nákladních aut se zásobami z Dominikánské republiky a koordinaci vykládání a uskladnění těchto zásob," popsala svou činnost Irena Klimková.

Jídlo pro dobrovolníky

Poprvé se Irena dostala na Haiti už v roce 2008 jako koordinátorka projektu Adopce na dálku. Na Haiti, v jedné z nejchudších zemí světa, tehdy strávila čtyři měsíce. Poznala zemi i mentalitu obyvatel a naučila se místní jazyk. Jak tehdy uvedla, o bezpečnost se nebála, neboť většinu času pracovala po boku kněze Romana Musila (mj. absolventa olomoucké teologické fakulty).

Lednové zemětřesení na Haiti zhoršilo humanitární katastrofu, která tuto zemi sužuje již desítky let. Již dříve zde existovaly víceleté programy, bez nichž by se většina obyvatel do normální situace nikdy nedostala (Adopce na dálku, Čistá voda pro Haiti, Daruj střechu nad hlavou atd.). „V současné chvíli se jako perspektivní jeví programy podporující schopnost zabezpečit se sami. Mezi aktivity zahrnuté v tomto programu mohou patřit např. cash for work (lidem bude nabídnuta a zaplacena práce na obnově komunity) či microcredits (podpora drobného zemědělství)," dodala Irena. *Milada Hronová*

Ex libris Univerzity Palackého

Univerzita představuje vybrané publikace ze své produkce

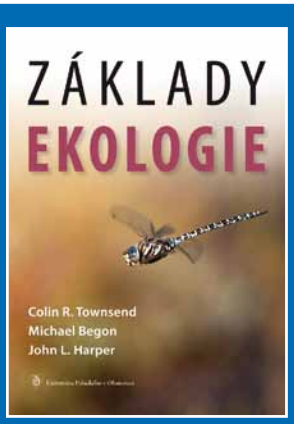

Základy ekologie

Colin R. Townsend a kolektiv, 518 stran

Český překlad Martina Černého jedinečné učebnice ekologie je rozdělen do čtyř částí. V první kapitole se kromě vymezení ekologie jako vědecké disciplíny autoři věnují především tomu, jak ekologové vědu dělají, jakým způsobem získávají data a jak je zpracovávají, aby jim mohla sloužit k teoretickým předpovědím a k řešení praktických problémů. Druhá část se věnuje různým faktorům prostředí a zdrojům, a tomu, jak ovlivňují život druhů a rozšíření a složení společenstev, například v pouštích, deštném pralese, v řekách či oceánech. Třetí část učebnice se systematicky zabývá ekologií po jednotlivých úrovních organizace, poslední část učebnice pak věnuje pozornost aplikovaným otázkám.

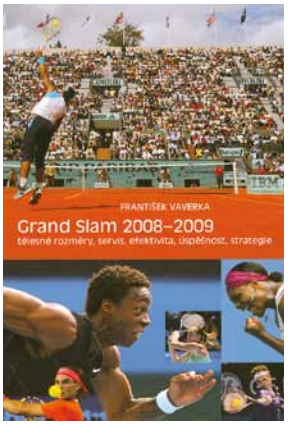

Grand Slam 2008–2009: tělesné rozměry, servis, efektivita, úspěšnost, strategie

František Vaverka, 194 stran

Tématicky netradiční monografie navazuje na studii Základní tělesné rozměry a tenis z roku 2007 a rozvíjí základní otázku, jak ovlivňují tělesné rozměry tenisovou hru. Na základě exaktně zjištěných statistických dat z grandslamových turnajů v období 2008–2009 je pomocí statistické analýzy řešen následující okruh problémů: vývoj základních tělesných rozměrů v období 2005–2009, vztah mezi tělesnou výškou a oficiálními statistickými daty z grandslamových turnajů, vztah tělesné výšky k různým variantám rychlosti servisu, vyjádření kvality servisu pomocí koeficientu efektivity, vztah mezi koeficientem efektivity a úspěšností servisu, či vztah mezi úspěšností postupu hráčů do závěrečných kol turnaje a tělesnou výškou.

Pařížský fragment kroniky tzv. Dalimila a jeho iluminátorská výzdoba

Pavol Černý, 216 stran

Vydavatelství Univerzity Palackého v Olomouci vydalo zajímavou monografii historika umění Pavola Černého, jež pojednává o proslulém Pařížském zlomku Dalimilovy kroniky, který byl zakoupen pražskou Národní knihovnou před pěti lety. V zasvěcené analýze iluminátorské výzdoby Pařížského fragmentu kroniky tzv. Dalimila navazuje autor kriticky na starší poznatky objevitele rukopisu F. Avrila, jakož i našich badatelů, kteří přispěli k objasnění lingvistických a historických okolností vzniku kodexu. Autor výstižně rozpoznává tradiční i netradiční významotvorné aspekty iluminační výzdoby ve vztahu k domácí historické tématice textu kroniky.

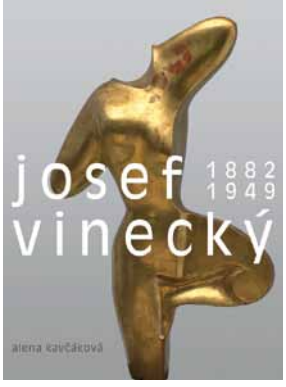

Josef Vinecký (1882–1949), osobnost sochaře v kontextu evropské avantgardy 20. století

Alena Kavčáková, 360 stran

Výjimečná publikace je věnována rekonstrukci biografie, komplexní dokumentaci a umělecko-historickému zhodnocení díla avantgardního umělce české národnosti, jehož tvorba se rozvíjela v letech 1900–1937 v Německu a pak v bývalém Československu, kam se umělec musel vrátit pod tlakem předválečných společensko-politických událostí. Publikace je věnována dílu, které bylo neseno vnitřní vývojovou logikou a přispělo k vývoji evropského avantgardního sochařství, designu a výtvarné pedagogiky první poloviny 20. století. Osobnost Josefa Vineckého je po druhé světové válce navíc spjata s olomouckou univerzitou.

Všechny uvedené publikace můžete zakoupit přes Vydavatelství UP na www.e-vup.upol.cz

OHLÉDNUTÍ

Studenti UP pracují na první mapě alejí v Česku

Studenti geografie na Přírodovědecké fakultě UP připravují ve spolupráci se sdružením Arnika mapu stromořadí podél silnic. V celorepublikovém kontextu unikátní souhrnný přehled získá Olomoucký kraj jako první z českých regionů. Metodika a samotný výzkum proto poslouží jako pilotní projekt i pro další kraje. Mapa bude obsahovat základní údaje o alejích, jako je počet

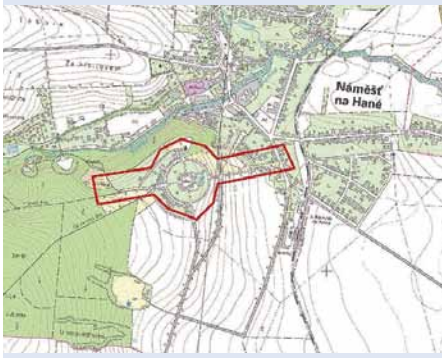

a druh stromů, jejich věk, zdravotní stav a další data potřebná pro ochranu a péči o stromořadí. Mapování představuje první krok k záchraně a obnově alejí v české krajině. „Pokud ani nevíme, kolik alejí máme a kolik v nich roste stromů, je obtížné je chránit a plánovat péči o ně," řekla mluvčí Arniky Zora Kasiková.

Budoucí doktoři práv vstoupili do třetího semestru

Celkem třicet studentů přijala Právnická fakulta v akademickém roce 2009–2010 k doktorskému studiu. Šlo o první posluchače doktorského studijního programu Teoretické právní vědy, nově akreditovaného od roku 2009. Na olomoucké fakultě tak mají studenti možnost dosáhnout nejvyššího stupně vysokoškolského vzdělání v právu. V rámci tohoto studijního programu mohou studenti získat vědecké znalosti a dovednosti ve čtyřech oborech. Obor Občanské právo nyní na fakultě studuje sedmnáct posluchačů, v oboru Správní právo bylo přijato šest studentů, v oboru Trestní právo dva a v oboru Ústavní právo pět studentů. Studium je tříleté ve formě prezenční nebo kombinované.

-mav-

Academia film Olomouc a Majáles UP aneb Oslav

Největší festival dokumentárního a populárně-vědeckého filmu v Evropě letos oslavil již 45. narozeniny. Academia film Olomouc v dubnu znovu dokázal, že jeho věhlas sahá stále dále, neboť všechny prostory během filmového maratonu praskaly doslova ve švech. Také jubilejní ročník nebyl jen o filmu a vědě, ale přivítal i mnoho zajímavých filmových tvůrců a hostů, se kterými mohla široká veřejnost diskutovat.

Karel Pacner je český publicista a autor literatury faktu, který se také zabývá popularizací vědy, moderními dějinami a historií špionáže. Na AFO zasedl nejen v porotě české soutěže, ale vystoupil zde i se svými příspěvky o kosmonautice a špionáži.
Foto Jiří Doležel

I přes typické dubnové počasí si našly své diváky i večerní filmové projekce na Horním náměstí. Organizátoři festivalu touto cestou oslovují již několik let opravdu širokou veřejnost a dokazují tak, že věda nemusí být žádná věda.
Foto Imrich Veber

Michael Londesborough z Ústavu anorganické chemie Akademie věd, který je mj. moderátorem populárně-vědeckého magazínu České televize PORT, překvapil mnohé hosty festivalu svými tajemně vypadajícími pokusy.
Foto Marek Otava

va vědy i oslava jara v obrazech

Studenti letos společnými silami po několika letech znovu obnovili tradici majálesu jako svátku jara a mládí. Pod heslem „studenti studentům“ se první květnové pondělí proměnil areál Tereziánské Zbrojnice ve středobod studentské zábavy. Ještě před tím byl ale na Horním náměstí korunován král Majálesu UP – světoznámý fotograf a absolvent olomoucké univerzity Jindřich Štreit.

Novopečený král majálesu pro rok 2010 byl na nádvoří Zbrojnice přivítán nejen svými „poddanými“, ale také rektorem univerzity profesorem Miroslavem Mašláněm. Společně pak prohlásili májové oslavy za oficiálně zahájené. Foto Michal Orság

V rámci majálesu proběhla i tradiční soutěž o nejlepší masky. Velevážená porota sestávající s předsedy akademického senátu, rektora, krále majálesu a náměstka primátora nakonec vybrala kostýmy Miss Universe a Aprílové počasí. Foto Imrich Veber

Průvod roztodivných masek vyrazil z Horního náměstí v čele s králem v otevřeném voze těsně po poledni. Zábava, koncerty, filmové i divadelní představení či workshopy však pokračovaly až do pozdních nočních hodin. Foto Petr Bílek

Mladí literáti se utkali v univerzitní literární soutěži

Literární soutěž Univerzity Palackého je tradiční klání, které každoročně vyhlašuje rektor univerzity. Soutěží se v kategoriích próza, poezie a drama.

Slavnostní vyhlášení 16. ročníku Literární soutěže UP se tradičně konalo v Centru Aletti. 20. května se v jeho aule sešli soutěžící a odborná porota v čele s Petrem Hanuškou. Ta měla za úkol vybrat ze 45 zaslaných prací ty nejlepší v kategoriích próza, poezie a drama. Doktor Hanuška ve svém úvodním slovu ocenil fakt, že soutěžních prací je stále více. „Je úžasné vidět, že v dnešní době, kdy je pro většinu lidí prioritou především vydělávání peněz, se najde stále více mladých lidí, kteří tráví svůj čas psaním poezie či prózy, což k žádným velkým ziskům většinou nevede," uvedl Hanuška.

Před samotným vyhlášením vítězů ještě předseda poroty shrnul obecnou úroveň soutěžních prací. Konstatoval, že bohužel porota neobjevila mezi soutěžícími žádný opravdu výjimečný talent, který by porotce ohromil. „Většina prací především z oblasti poezie měla introspekční charakter, kdy se autoři vypisují ze svých životních trápení a smysl těchto děl je pro čtenáře často nesrozumitelný," vysvětlil Hanuška. „Na druhou stranu je třeba říct, že vítězné práce byly skutečně nejlepší a svou kvalitou rozhodně předčily díla ostatních autorů. Rozhodnutí bylo vždy téměř jednomyslné," dodal.

V oblasti poezie se na prvním místě umístila se svými básněmi Vanda Kuběnová z Katedry psychologie. Na druhém místě skončila Zuzana Grochalová z Katedry andragogiky a sociologie a třetí místo obsadil Tomáš Kaválek z Katedry bohemistiky.

V kategorii próza zvítězil stejně jako v loňském ročníku Michal Vyhlídal z Katedry dějin umění s povídkou Křídlení. Druhý se umístil Michal Orság z Katedry anglického jazyka se souborem Tři bezelstné povídky. Třetí místo nebylo v této kategorii uděleno. Čestné uznání za obor drama si odnesla Eva Svobodová.

Čtenářům přinášíme ukázku tvorby vítězky v kategorii poezie **Vandy Kuběnové**.

Jitření

jde jitro kruté jako oko kury
bez lásky hledí do duše
jde jitro jitřit chmury
sebezášť za ním rychle přikluše

zobanem zmrzlým řeku bije
bez hnutí tady zůstaneš
když všechnu vodu pije
vyprahlá jako trestanec

Déšť

skrápí déšť trápí suchý krov
jak ztichlou paměť drápky slov

slov která nevyřčena
se v hrdle vzpříčila

a bolest beze jména
paměti vrátila

Otevři

otevři, bolest jde
jablka trhat
když tě tu nenajde
přijde ta druhá

přijde ta druhá
a ta tě zná
černýma rukama
strašná a vítězná

jde bolest temná tak
že jako lampa svítí
že shoří jako pták
ten koho bude míti

Blues

ne, nebolí mě srdce
jen ruce ochořely z prázdna
bláhové ruce, přisvojit si chtěly
panenskou duši blázna

to jenom trochu zabolela
troufalá touha prudkých úst
která se líbat chtěla
dříve než skončil půst

maličké nádraží je o půlnoci smutné
jak moje láska bez odvahy
za zbytek něhy v second-handu kup mne
a za svobodu prodej pod hvězdami

Ve vzpomínkách

nám mlha padla z nebe
a skryla mne i tebe

v svou náruč studenou.
ptáme se vlastní ozvěnou:

jsi tady ještě, jsi ještě?
a předvčerejší deště

nám loňskou duhu klenou
když loučíme se

včera na viděnou

Modlitba

na lásku čistou bolest zjemni
a závoj vášně z očí sejmi
(svoboda slasti k smíchu zdá se
tomu kdo smrti podobá se)

poklekni sílo, bída vzlykla
krunýřem nevědění smýkla
Tvé roucho, Pane, bolest tkala
dej, aby sama nezůstala..

Máky

Okraje polí zkrvavěly
jak by se o ně kdosi pořezal
to máky planou
láskou zahořely

a v dálce ze země prameny tryskají
jak velká křídla stříbrných ptáků
do ohně ještě přilévají
té marné lásky planých máků

Listopad

náhle nám vítr sfouknul mlhu z ramen
blankytný plamen vzňal se z kaluží

žebrák jenž včera klopýtnul žalem
přísahá lásku na růži

ovečky v rouchu zlatistém
a krajky větvoví na nebi přečistém

a malý hnědý kůň
utekli mlžným závojům

však rychle zase setmělo se
zasyčel lijavec

bída nás chytá za pačesy
a nebi klne kulhavec

Facebooková generace

Nejsou to Husákovy děti, nejsou to ani Klausovy děti, jsou to Facebookové děti. Je jim kolem patnácti a studují střední školu. Charakterizuje je výstřední oblečení, šišatě nasazené čepice, naddimenzované plandající kalhoty, provází je neutuchající víra ve svou vlastní výjimečnost, okouzlující zjev a inteligenci. Nikdy neztrácí glanc, mají vysoké sebevědomí a jsou připraveni kdykoliv o čemkoliv diskutovat. Jejich světem je internet. Vše musí být online, cool a hlavně to musí být hustý. Jsou beznadějně zabředlí do sociálních sítí. Každý den je potřeba „checknout face", „vytůnit líbko", „sjet twitter" a chatovat s kámošema. Stahují gigabajty muziky (oblíbené žánry samozřejmě hlavně DnB, RnB a Hip-Hop), filmů, aplikací, obrázků, fotek, wallpaperů, vyzvánění do mobilů, vymazlených softů a dalších užitečných věcí. Mobil je pro ně totéž, co žezlo pro krále – bez něj nejste nic a král už vůbec ne. Dokonale se orientují ve světě značek a vědí, co zrovna frčí. Prudí je všechny duchny a krabi, socky a zastydlí komanči a obecně všichni looseři. Nečtou noviny ani knihy, to je ztráta času. Všecko je to přece na netu, stačí si to „vygůglit". Mají velký přehled o dění kolem, ale nezkoumají věci do hloubky, na to není čas. Chtějí hlavně žít naplno, pařit a kalit a balit roštěnky. Škola je pro většinu z nich nekonečný „vopruz". V dnešním světě člověk nesmí být žádná lama nebo noob, musí se pěkně otáčet a sledovat cvrkot. Mít dost love a bejt ve vatě, aby bylo na dobrou chálku, třeba hambáč v mekáči a na kalbičky a spářky. A hlavně pořád „bejt in."

„Facebookové děti nečtou noviny ani knihy, to je ztráta času. Všecko je to přece na netu, stačí si to „vygůglit". Mají velký přehled o dění kolem, ale nezkoumají věci do hloubky, na to není čas."

Co je důležité, jsou inteligentní, dokonce velmi inteligentní, byť to z popisu výše nemusí být úplně zřejmé. Své intelektové schopnosti jen využívají jiným způsobem a svou životní energii věnují věcem, které jim tak úporně nabízí náš současný konzumní svět. Oni s ním totiž nebojují, ani nad ním planě nemoralizují, prostě ho využívají a je jim v něm dobře. Nemusí se nám to líbit a můžeme jimi proto skrytě pohrdat (vždyť my jsme přece jiní), ale to je stejně účinné (a směšné), jako když našim otcům nadávali jejich otcové, že pořád poslouchají toho vagabunda Elvise a ještě se u toho divně kroutí. Lepší cesta však je snažit se jim porozumět a využít jejich silné stránky. Naučit se s nimi lépe komunikovat a zkusit pochopit jejich svět. Má to svůj smysl. Za pár let se totiž začnou hlásit na vysoké školy – ano, i na tu naši.

Kdyby sem to bejval věděl, tak by sem je bejval nevolil

Když před volbami na univerzitu zavítali zástupci politických stran, které dnes sestavují vládu, jejich odpovědi na otázku zavedení školného by se daly shrnout takto: V zásadě nám školné nevadí, ale rozhodně to není priorita v oblasti školství. Pokud ho zavedeme, tak v horizontu pěti až osmi let. Pan John z Věcí veřejných dokonce uvedl, že dokud trvá ekonomická krize, zavádění školného je nesmysl. Tři měsíce po volbách zřejmě krize pominula, došlo nám tu k nějakému názorovému vývoji a ejhle, zavedení školného je jedna z prvních konkrétních věcí, na které se noví vládcové země bez problémů shodli. Školné má být nejpozději na začátku roku 2013 a má být zhruba 10 000 korun za semestr. Platit můžete klidně až po škole, až si najdete dobrý flek, vzkazují studentům politici. Vláda dluhové odpovědnosti paušálně odsoudila jednu skupinu občanů k tomu, že svůj start do života budou začínat se stotisícovým mankem. Pan Kalousek jim jistě za tím účelem rád zašle nějakou tu složenku.

Studium na vysoké škole je přitom i v „bezplatném" režimu, jak ho máme dnes, poměrně drahou záležitostí. Student platí koleje, učebnice, musí za něco žít, musí dojíždět, pokud nemá školu v místě bydliště, atd. Tyhle náklady přitom u většiny studentů odskáčou spíše peněženky rodičů. Pokud student chodí na brigády, většinou mu vydělané prostředky slouží k vylepšení životního standardu a nikoliv k řešení existenčních problémů. Nemálo studentů se také stává členy „Spolku kontokorentových žonglérů". Ta opravdová legrace začíná až po ukončení studia. Člověk se snaží uplatnit na zdejším uzavřeném trhu práce, mnoho lidí vezme za vděk i prací zcela mimo obor, jen aby už mohli „nějak začít". Řeší se samozřejmě hypotéky na bydlení, někteří šílenci dokonce chtějí zakládat rodiny. Do toho všeho za tři roky přibude ještě jedna zásadní starost – jak umořit stotisícový dluh za školné.

Tyhle problémy jsou naštěstí ještě poměrně daleko a za dva roky se toho totiž může stát hodně. Třeba mezitím počet přeběhlíků převýší počet usedlíků, padne vláda a Ústavní soud rozhodne, že parlamentní volby budou na Mikuláše. Pokud se v takovém případě politici budou opět drát na akademickou půdu, aby besedovali se studenty, doporučuji sem nikoho nepouštět, předvolební bláboly si nechat poslat poštou a pak s nimi zatopit v kotelně.

„Pokud student chodí na brigády, většinou mu vydělané prostředky slouží k vylepšení životního standardu a nikoliv k řešení existenčních problémů. Nemálo studentů se také stává členy Spolku kontokorentových žonglérů."

Připravil Tomáš Chalupa

Josef Bieberle
Univerzita Palackého vážně i s úsměvem

Univerzitní léta 1945-1990
pohledem historika a bývalého děkana Filosofické fakulty

Nová kniha olomouckého historika a autora úspěšné knihy **Hospody** mapuje klíčová období Univerzity Palackého.
"Založení univerzity nebyla procházka růžovým sadem..." píše Bieberle.
/Knihu vydalo Olomoucké vzdělávací sdružení, o.s. K dostání je za 70 korun u dobrých knihkupců.

:-(UP:-)

Ateliér intermediální tvorby

V tomto čísle bychom vám rádi představili Ateliér intermediální tvorby Katedry výtvarné výchovy Pedagogické fakulty. Pod pojmem intermediální tvorba si lze představit díla vycházející z akčního a konceptuálního umění, jakými jsou land art, performance nebo instalace. Tento druh umění také charakterizuje použití výrazových možností, které poskytují média, například video nebo digitální fotografie. Vedoucím ateliéru je docent Vladimír Havlík. Ten pojímá výuku tohoto oboru jako dialog:

„Výuka v intermediálním ateliéru je založena na dialogu, který by měl rozkrývat zázemí tvorby každého jednotlivého studenta. Smyslem dialogu není vytváření lineární osy kauzálních posloupností, ale formování pomyslné strukturální sítě osobních zkušeností, jedinečných prožitků, autentických příběhů, které jsou tím nejdůležitějším zdrojem tvorby. Klíčová slova jsou: idea, koncept, proces, kontakt a prožitek. Cílem výuky je zpřesňování a prohlubování osobních postojů a formování autentické struktury vizuálního myšlení. Zaujetí současným uměním a zvědavost na obsahové a formální posuny vizuálního jazyka musí být pro každého studenta samozřejmostí."

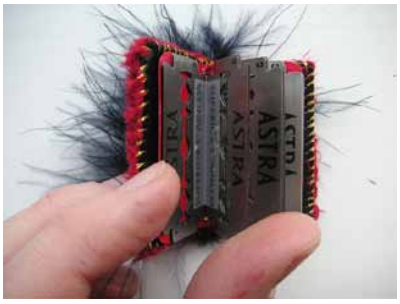

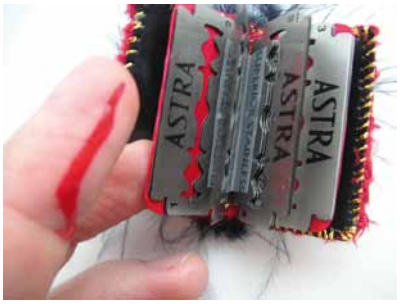

1) Lenka Jirková: Krvavý románek (kniha – objekt 2005)
2) Klára Ovčáčková: Tělo a prostor (performance, diplomová práce, 2006)
3) Linda Pelcová: Práce pro místo (instalace, 2005)

ŽURNÁL+, magazín Univerzity Palackého v Olomouci. Vydává: Univerzita Palackého v Olomouci, Křížkovského 8, 771 47 Olomouc, IČ: 61989592. Redakce: tel. 585 631 020, e-mail redakce@upol.cz, www.zurnal.upol.cz. Výkonný redaktor: O. Martínek. Odpovědný redaktor: R. Palaščák. Jazyková úprava: O. Martínek. Technický redaktor: M. Cyprová. Fotografie: pokud není uvedeno jinak, archiv UP. MK ČR E 18731. Ročník 2, číslo 2. Tisk: Exa Print – Design s.r.o., Olomouc. Vychází 5. 11. 2010. Neprodejné. Uzávěrka příštího čísla 30. 1. 2011.

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

STUDUJ NA UNIVERZITĚ PALACKÉHO V OLOMOUCI

OLOMOUC JE TO PRAVÉ UNIVERZITNÍ MĚSTO. MÁ NEOPAKOVATELNOU ATMOSFÉRU, KTEROU JINDE OPRAVDU NEZAŽIJETE! PAMÁTKOVÁ REZERVACE, KDE JE KAŽDÝ PÁTÝ OBYVATEL STUDENT.

S NÁMI SE UPLATNÍTE

WWW.STUDUJ.UPOL.CZ

FILOZOFICKÁ FAKULTA

PRÁVNICKÁ FAKULTA

LÉKAŘSKÁ FAKULTA

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA

FAKULTA ZDRAVOTNICKÝCH VĚD

FAKULTA TĚLESNÉ KULTURY

CYRILOMETODĚJSKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

27. listopadu 2010 DEN OTEVŘENÝCH DVEŘÍ

9th Festival of Film Animation
9—12 12 2010 Olomouc CZ
www.pifpaf.cz

www.facebook.com/PAFOlomouc

Umělecké centrum Univerzity Palackého, Univerzitní 3, Olomouc

PAF

animovaného filmu

9. Přehlídka

Živá animace: Barevná hudba
Live Animation: Colour Music

Soutěž Jiné vize
Competition Other Visions

PAF kult
PAF Cult

away

Green

to

No

Půlnoční horečka
Midnight Fever

Ostrovy animace
Islands of Animation

Aport animace
Aport Animation

trace

Ilus

Konvikt Resident
Konvikt Resident

PAF Rewind: Ilustrace
PAF Rewind: Illustration

animace

Ostrovy